

بسم الله الرحمن الرحيم

تئیه و تدوین: دکتر علی اکبر حمی زنجانی

اصلاح آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه بند ۱۲ صورتجلسه ۱۹/۰۶/۱۳۹۱(آئین نامه مالی و معاملاتی جدید
دانشگاه)

آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه‌های علوم پزشکی

اصلاح آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور
(مصطفوی سال ۱۳۹۱ آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه به شرح ذیل اصلاح می‌گردد و از زمان تصویب آئین نامه
لازم الاجرا می‌باشد:

الف - سطر آخر تبصره ۵ ماده ۷۸ (حسب مورد با تائید هیأت رئیسه موسسه منوط به تائید سه نفر از اعضاء منتخب
هیأت امناء و تائید و ابلاغ رئیس هیأت امناء مجاز خواهد بود) حذف و به عبارت زیر اصلاح می‌گردد.

"حسب مورد با تائید هیأت رئیسه موسسه منوط به تصویب هیأت امناء دانشگاه مجاز خواهد بود."

ب - متن تبصره ۴ ماده ۱۹: (اعتبارات دریافتی موسسه از هر محل ممکن (در صورتی که قوانین حاکم بر آنها
مغایر با مفاد این آئین نامه نباشد) به سرجمع اعتبارات موسسه افزوده شده و در قالب این آئین نامه قابل مصرف
می‌باشد) به صورت متن ذیل اصلاح می‌شود:

"اعتبارات دریافتی موسسه از هر محل ممکن به سرجمع اعتبارات موسسه افزوده شده و در قالب مفاد این آئین
نامه قابل مصرف می‌باشد."

فصل اول: کلیات

ماده ۱: عملیات مالی و معاملاتی دانشگاه / دانشکده مستقل علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی / انسٹیتو پاستور
و دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و مؤسسه آموزش و پژوهش طب انتقال خون و ... که من بعد موسسه نامیده
می‌شوند بر اساس این آئین نامه انجام خواهد شد.

ماده ۲۵: مؤسسه شامل ستاد و کلیه واحدهای اجرایی (مستقل ، غیر مستقل) منطبق با تشکیلات مصوب شامل
دانشکده‌ها ، مرکز تحقیقاتی ، بیمارستان‌ها ، شبکه بهداشت درمان ، مرکز بهداشتی ، شعب بین‌الملل و غیره
می‌باشد که هر واحد عهده دار بخشی از تولید خدمات و اجرای قسمتی از برنامه‌های موسسه می‌باشد. موسسه
موظف است سالانه حداقل ده درصد از واحدهای فوق الذکر را با پیشنهاد مدیر امور مالی موسسه و یا رئیس واحد
اجرایی ، تصویب هیأت رئیسه موسسه و با تأیید و ابلاغ رئیس موسسه به عنوان واحد اجرایی مستقل تعیین نماید.
تبصره ۱: واحد اجرایی مستقل: به واحدهای اطلاق می‌شود که انجام عملیات مالی و معاملاتی آن براساس این

آئین نامه و دستورالعمل های ابلاغی از سوی رئیس هیأت امناء و یا مقام مجاز از طرف ایشان که توسط کمیته فنی و تخصصی مالی موضوع ماده ۱۰۵ آئین نامه تهیه شده ، صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲: کلیه واحدهای اجرایی مستقل و غیر مستقل از لحاظ سیاست گذاری تابع قوانین ، مقررات و تصمیمات موسسه ، آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاهها بوده و مکلف به رعایت و اجرای مصوبات هیأت امناء موسسه می‌باشد.

ماده ۳: سال مالی مؤسسه یک سال هجری شمسی است که از اول فروردین ماه هر سال شروع و در آخر اسفند ماه همان سال پایان می‌یابد.

ماده ۴: مؤسسه موظف است با رعایت مقررات مربوطه تا پایان خرداد ماه سال بعد نسبت به تهیه صورت‌های مالی نهایی اقدام و پس از امضاء مدیر امور مالی ، معاون پشتیبانی و اکثریت اعضاء هیأت رئیس مؤسسه ، و رئیس مؤسسه جهت اظهار نظر به حسابرس مستقل ارائه نماید. امضاء رئیس مؤسسه و معاون پشتیبانی و مدیر امور مالی الزامی است.

ماده ۵: کلیه استناد و اوراق تعهدآور مالی (از جمله: چک، سفته ، و اوراق بهادر و مواردمتشابه)، با امضاء رئیس مؤسسه (یا مقامات مجاز از طرف ایشان) و مدیر امور مالی مؤسسه (یا مقامات مجاز از طرف وی) و در مورد واحدهای اجرایی مستقل نیز با امضاء رئیس واحد و رئیس امور مالی واحد معتبر خواهد بود و همچنین قراردادهای مؤسسه بر اساس قوانین و مقررات مربوطه و به استناد ماده ۴۴ آئین نامه خواهد بود.

ماده ۶: مؤسسه از طریق خزانه یا خزانه معین در استان یک فقره حساب اصلی به منظور استفاده از اعتبارات و وجوده مصوب در قوانین بودجه سالیانه نزد بانک‌های مجاز افتتاح می‌نماید و مؤسسه می‌تواند در خصوص افتتاح سایر حساب‌های مورد نیاز برای پرداخت و یا ادامه استفاده از حساب‌های پرداخت موجود ، با رعایت مقررات این آئین نامه بدون اخذ مجوز از خزانه راساً اقدام نماید.

تبصره ۱: برداشت از حساب‌های مؤسسه به امضاء مشترک رئیس مؤسسه (یا مقامات مجاز از طرف ایشان) و مدیر امور مالی (خزانه دار یا مقام مجاز از طرف وی) می‌باشد.

تبصره ۲: برداشت از حساب‌های واحدهای اجرایی به امضاء مشترک رئیس واحد اجرایی و رئیس امور مالی واحد اجرایی می‌باشد.

تبصره ۳: افتتاح هر نوع حساب بانکی برای واحد اجرایی با درخواست کتبی رئیس واحد اجرایی از رئیس مؤسسه (یا مقام مجاز از طرف ایشان) پس از ارجاع به مدیر امور مالی مؤسسه جهت اظهار نظر فنی با تشخیص رئیس مؤسسه (یا مقام مجاز از طرف ایشان) می‌باشد.

تبصره ۴: مؤسسه ملزم به ارائه فهرست و شماره کلیه حساب‌های بانکی خود و واحدهای اجرایی به هیأت امناء می‌باشد.

ماده ۷: به منظور تمرکز درآمدهای اختصاصی ، مؤسسه و واحدهای اجرایی ، می‌توانند به تعداد مورد نیاز

حساب‌های بانکی غیر قابل برداشت در بانک‌های مجاز کشور با ملحوظ داشتن مفاد ماده (۶) این آئین نامه (از طریق خزانه یا خزانه معین استان‌ها) افتتاح کنند. موسسه و واحدهای اجرایی آن موظفند درآمدهای اختصاصی خود را با ذکر شناسه واحد به این حساب‌ها واریز نموده و خزانه یا خزانه معین استان، عیناً آنرا عوتد خواهد داد. موسسه پس از دریافت وجهه از خزانه نسبت به توزیع آن در واحدهای ذیربسط به تناسب حق السهم آنها اقدام خواهد نمود. حداکثر ۵ درصد از درآمدهای اختصاصی این واحدها به تشخیص رئیس موسسه قابل هزینه در خود واحد و یا ستاد و سایر واحدها می‌باشد.

ماده ۵: به منظور تمرکز وجهی که به عنوان سپرده، وجه‌الضمان، وثیقه، ودیعه و یا نظایر آن دریافت می‌شود، مؤسسه می‌تواند به تعداد مورد نیاز حساب بانکی خاصی در بانک‌های مجاز کشور افتتاح نماید. ستاد و واحدهای اجرایی مکلفند وجهی را که تحت عناوین فوق دریافت می‌دارند به این حساب واریز نمایند. برداشت از حساب‌های مزبور فقط به منظور استداد وجهه این حساب‌ها به واریز کننده و واریز یا ضبط آن به نفع موسسه با رعایت مفاد این آئین نامه و دستورالعمل‌های مربوطه می‌باشد.

تبصره: رئیس موسسه (یا مقام مجاز از طرف ایشان) می‌تواند در صورت نیاز از وجهه این حساب‌ها جهت انجام امور جاری یا سرمایه گذاری موسسه استفاده نماید، مشروط به آنکه در زمان تسويه حساب وجه مربوطه قابل تأديه باشد.

ماده ۹: مدیر امور مالی (خزانه‌دار) به مدت چهار سال از بین کارشناسان واجد صلاحیت رشته‌های امور مالی با حداقل چهار سال تجربه حرفه‌ای و اجرائی به پیشنهاد معاون پشتیبانی و تأیید رئیس موسسه و با تصویب هیأت امناء و ابلاغ رئیس موسسه به منظور اعمال نظارت مالی و تأمین هماهنگی لازم بر اساس مفاد این آئین نامه انتخاب و به این سمت جهت انجام وظایف مسروح زیر منصوب می‌شود:

۱- تهیه و تدوین صورت‌های مالی موسسه از طریق نظارت مستمر بر عملیات امور مالی، محاسباتی، نگهداری و تنظیم حساب‌ها بر اساس این آئین نامه، مقررات حاکم بر تحریر دفاتر و ضوابط مربوطه، صحت و سلامت آنها و تهیه گزارشات مالی مدیریتی.

۲- اعمال نظارت بر اجرای قوانین و مقررات حاکم بر عملیات مالی موسسه و واحدهای اجرایی.

۳- تبادل اطلاعات مالی موسسه حسب مورد با دستگاه‌های نظارتی قانونی با هماهنگی رئیس موسسه (یا مقام مجاز از طرف ایشان).

۴- نگهداری و تحويل وجهه نقدینه‌ها و سپرده‌ها و اوراق بهادر و نظارت بر وصول به موقع درآمدهای موسسه.

۵- نظارت بر عملکرد مالی واحدهای اجرایی مستقل و غیر مستقل.

۶- شناسایی و نگهداری حساب مقداری و ریالی اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات و دارائی‌های مؤسسه.

۷- اطلاع و کنترل کلیه تفویض اختیارات جهت امضاء‌های مجاز.

۸- اجرای نظام نوین مالی بر اساس دستورالعمل های ابلاغی وزارت متبع.

۹- اجرای آن بخش از عملیات مالی مؤسسه که در چارچوب بودجه تفصیلی مصوب هیأت امناء بر عهده مدیر امور مالی می باشد.

۱۰- پیگیری و بروزرسانی مانده حساب های سنواتی.

تبصره ۱: در صورتیکه مدیر امور مالی (خزانه دار) تأیید شده هیأت امناء از سمت خود استعفا داد ، یا به هر دلیل قادر به همکاری نبود ، رئیس مؤسسه می تواند فرد واجد شرایطی را تا تشکیل اولین جلسه هیأت امناء به عنوان سرپرست امور مالی منصوب نماید. مؤسسه مکلف است در اولین جلسه هیأت امناء نسبت به تعیین تکلیف مدیر امور مالی (خزانه دار) طبق تبصره ۵ این ماده اقدام نماید. مدیر امور مالی (خزانه دار) می تواند وظایف تعیین شده خود را در این آئینه به معاونین یا روسای امور مالی واحدهای غیر مستقل حسب مورد تفویض نماید.

تبصره ۲: مدیر مالی قبلی و بعدی مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ اشتغال مدیر مالی جدید نسبت به تنظیم صورت مجلس تحويل و تحول اقدام نمایند. این صورت مجلس باید به امضای تحويل دهنده و تحويل گیرنده رسیده باشد و نسخه اول آن را به حسابرس مؤسسه ارائه نمایند. در مواردی که مدیر مالی از تحويل ابواب جمعی خود استنکاف نماید یا به هر علتی حضور وی امر تحويل و تحول میسر نباشد ابواب جمعی وی با حضور حسابرس و نماینده رئیس مؤسسه و مدیر مالی جدید تحويل خواهد شد. این موارد در خصوص رئیس امور مالی واحدهای اجرایی نیز صادق بوده و لازم است مدیر امور مالی مؤسسه نیز نظارت داشته باشد.

تبصره ۳: مؤسسه می تواند انجام امور مالی خود را به صورت جزئی یا کلی در قالب مدیریت پیمان با تأیید مدیر امور مالی مؤسسه به موسسات واجد صلاحیت و اگذار نماید. این بند مشمول واحدهای وصول درآمد نمی باشد.

تبصره ۴: عزل و تغییر مدیر امور مالی به پیشنهاد رئیس مؤسسه و موافقت هیأت امناء مقدور می باشد و انتخاب مجلد ایشان با تأیید هیأت امناء بالامانع می باشد.

تبصره ۵: حداقل ۳ نفر از افراد واجد شرایط موضوع این ماده جهت انتخاب به عنوان مدیر امور مالی (خزانه دار) از هیأت امناء باید معرفی گردد.

ماده ۱: به منظور دستیابی به قیمت تمام شده خدمات و فعالیت ها و ضرورت اصلاحات نظام مالی بخش سلامت در راستای استقرار نظام نوین مالی و اجرای هلدینگ و شبکه عصبی مالی و در نتیجه ارتقاء سطح کنترل داخلی در بخش و ارتقاء مستمر کیفیت خدمات و تعالی عملکرد ، افزایش بهرهوری و در نهایت افزایش رضایتمندی آحاد جامعه ، مؤسسه موظف می باشد به تعداد واحدهای اجرایی خود ، عملیات مالی مجزا در قالب واحد اجرایی مستقل ایجاد نماید. نحوه اداره واحدهای اجرایی مستقل و انجام عملیات مالی و معاملاتی آن براساس مفاد این آئینه و این ماده و دستورالعمل های ابلاغی از سوی رئیس هیأت امناء و یا مقام مجاز از طرف ایشان که توسط کمیته فنی و تخصصی مالی و بودجه موضوع ماده ۱۰۵ این آئینه تهیه شده ، صورت می پذیرد.

۱. مؤسسه موظف است سالانه حداقل تا ۱۰ درصد از دانشکده ها ، مرکز تحقیقاتی ، بیمارستان ها ، شبکه بهداشت

- درمان ، مراکز بهداشتی خود را به عنوان واحد اجرایی مستقل تعیین نماید.
۲. نحوه انتخاب واحد اجرایی مستقل با پیشنهاد کتبی مدیر امور مالی موسسه و یا رئیس واحد اجرایی به رئیس موسسه و تصویب هیأت رئیسه موسسه و با تأیید و ابلاغ رئیس موسسه می باشد.
۳. این مراکز به لحاظ انجام عملیات مالی و معاملاتی در چارچوب این آئین نامه و اختیارات محوله مستقل بوده و میزان اختیارات محوله در قالب دستورالعمل های ابلاغی با تشخیص هیأت رئیسه موسسه می باشد.
۴. واحدهای اجرایی مستقل مکلف به رعایت کلیه مفاد مندرج در این آئین نامه و سیاست گذاری و تصمیمات موسسه در قالب قوانین و مقررات مربوطه از جمله دستورالعمل های ابلاغی نظام نوین مالی خواهند بود. بدیهی است رئیس واحد و رئیس امور مالی و سایر مسئولین واحد اجرایی حسب مورد در خصوص مسئولیت های محوله در مقابل کلیه دستگاه های نظارتی شخصاً پاسخگو خواهند بود.
۵. سهم اعتباری کلیه واحدهای مزبور از اعتبارات مصوب هزینه ای ، تملک دارایی سرمایه ای و درآمد اختصاصی (حداکثر ۵٪ از درآمدهای اختصاصی این واحدها به مؤسسه اختصاص می یابد و با تشخیص رئیس موسسه قابل هزینه در خود واحد و یا ستاد و سایر واحدها می باشد) موسسه که در قانون بودجه هر سال تصویب می گردد. توسط کمیته موضوع ماده ۲۴ این آئین نامه و براساس سرانه پژوهه های تحقیقاتی ، پرسنلی ، امکانات فیزیکی و وظایف محول شده و شاخص های عملیاتی تنظیم بودجه و در ازای ارائه صورتهای مالی سال قبل و طبق تفاهم نامه های داخلی تعیین و توسط رئیس موسسه (یا مقام مجاز از طرف ایشان) به واحدهای مزبور ابلاغ می گردد.
۶. کلیه اعتبارات هزینه ای - تملک دارایی سرمایه ای و درآمد اختصاصی و سایر منابع حواله شده به واحدهای اجرایی به عنوان کمک تلقی شده و در ستاد به هزینه قطعی منظور می گردد. ومسئولیت پاسخ گوئی مصرف منابع در واحدهای مزبور با مسئولین این واحدها خواهد بود.
۷. واحدهای اجرایی مستقل مکلف هستند ضمن نگهداری استاد مالی ، صورتهای مالی نهائی هر سال خود را حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد جهت بررسی و تلفیق در صورت های مالی نهائی موسسه برای تصویب به رئیس موسسه تحويل نمایند.
۸. معاون پشتیبانی موسسه و سایر معاونین حسب مورد در خصوص هر یک از واحدهای اجرایی مستقل ملزم به کنترل اجرای مفاد آئین نامه مالی و معاملاتی و دستورالعمل های ابلاغی و ارائه گزارش پیشرفت ، به هیأت رئیسه موسسه بوده و واحدهای اجرایی ملزم به همکاری و ارائه اطلاعات درخواستی می باشند.
۹. واحد اجرایی مستقل موظف است بر اساس ظرفیت خود تمام سیستم های اداری ، مالی و ... خود را (عنوان مثال در بیمارستان ها: بستری ، پذیرش ، ترخیص ، پرسنلی ، کلینیکی ، پاراکلینیکی) مکانیزه نماید. به طوری که سیستم های اطلاعات مدیریت بیمارستانی و حسابداری به صورت یکپارچه و در قالب نظام اطلاعات مدیریت استقرار یابد.
۱۰. جهت گیری استقرار و پیاده سازی سیستم های مورد نظر در واحد اجرایی با رویکرد مشتری محور بایستی

طراحی شود.

۱۱. حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی که در واحد اجرایی مستقل شاغل می‌باشند (طبق احکام استخدامی)،
کما فی الساق توسط دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه پرداخت می‌شود. لیکن
پرداخت‌های کارانه از محل منابع واحد اجرایی طبق آئین نامه نظام نوین بیمارستان‌ها تأمین و اقدام می‌گردد.

۱۲. مدیر امور مالی موظف به کنترل و نظارت مستمر بر عملکرد مالی واحدهای فوق وارائه گزارش ارزیابی هر
چهار ماه یکبار به هیأت رئیسه موسسه جهت اطلاع و تصمیم‌گیری در صورت لزوم می‌باشد و واحدهای اجرایی
ملزم به همکاری و ارائه اطلاعات درخواستی می‌باشند.

۱۳. واحدهای مستقل می‌توانند ضمن رعایت مفاد تبصره ۳ ماده ۶ این آئین نامه حساب‌های سپرده و تضمینات و
ودایع و نظائر آن را در حساب‌های مربوطه در واحد نگهداری نمایند.

۱۴: رئیس امور مالی واحد اجرایی فردی است دارای مدرک دانشگاهی مرتبط با امور مالی که به پیشنهاد
مدیر امور مالی (خزانه دار) مؤسسه و تأیید و ابلاغ معاون پشتیبانی مؤسسه، برای مدت ۴ سال انتخاب و به این
سمت منصوب می‌شود.

الف: رئیس امور مالی در واحدهای اجرایی مستقل، عملیات اجرایی مالی و معاملاتی را زیر نظر رئیس واحد
اجرایی و با نظارت مدیر امور مالی (خزانه دار) موسسه که بر اساس این آئین نامه و دستورالعمل‌های ابلاغی به وی
محول می‌شود انجام می‌دهد و در قبال وظایف محوله و در حدود اختیارات این آئین نامه و مقررات ذیربسط مسئول
و شخصاً در مراجع قانونی و نظارتی پاسخگو خواهد بود.

ب: رئیس امور مالی در واحدهای اجرایی غیر مستقل، در مورد وظایف و اختیاراتی که از طرف مدیر امور مالی
موسسه و بر اساس این آئین نامه به وی تفویض می‌گردد مسئول بوده و فرد تفویض‌گیرنده ضمن تعهد به
پاسخگوئی به مقام تفویض کننده، مکلف به رعایت مفاد این آئین نامه بوده و شخصاً در مراجع قانونی و نظارتی
پاسخگو خواهد بود.

تبصره ۱: در صورتی که فرد صلاحیت‌دار و دارای مدرک دانشگاهی مرتبط در مؤسسه وجود نداشته باشد مدیر
امور مالی مجاز به بکارگیری (به عنوان رئیس امور مالی واحد) افراد دارای تجربه کافی می‌باشد.

تبصره ۲: رئیس امور مالی واحد اجرایی مستقل به پیشنهاد مدیر امور مالی (خزانه دار) موسسه و با تأیید رئیس
موسسه و ابلاغ معاون پشتیبانی موسسه، برای مدت ۴ سال انتخاب و به این سمت منصوب می‌شود.

تبصره ۳: تغییر رئیس امور مالی واحد اجرایی غیر مستقل به پیشنهاد مدیر امور مالی و تأیید و ابلاغ معاون پشتیبانی
و تغییر رئیس امور مالی واحد اجرایی مستقل به پیشنهاد مدیر امور مالی و با تأیید رئیس موسسه و ابلاغ معاون
پشتیبانی موسسه مقدور می‌باشد و انتخاب مجدد ایشان با رعایت ضوابط مربوطه بلامانع است. همچنین زمان تنظیم
صورت مجلس تحويل و تحول در مورد مسئولین مالی قدیم و جدید واحدهای تابعه حداکثر یکماه خواهد بود.

۱۵: حسابرس شخص حقوقی است که با پیشنهاد رئیس موسسه و تصویب هیأت امناء سالیانه از بین اعضای

جامعه حسابداران رسمی ایران (حسابدار رسمی) انتخاب می‌گردد. گزارش حسابرسی سالانه در هیأت امناء قرائت و هیأت امناء نسبت به بندهای گزارش حسابرس به ازای هر بند اظهار نظر، تصمیم‌گیری و تعیین تکلیف می‌نماید و با عنایت به گزارش حسابرس نسبت به تصویب صورتهای مالی موسسه تصمیمات لازم اتخاذ خواهد نمود.

تبصره ۱: وظایف حسابرس رسیدگی به استناد عملیات مالی و حسابداری مؤسسه و اظهار نظر نسبت به آن و صورتهای مالی مؤسسه بر اساس دستورالعمل‌ها و استانداردها و اصول متداول حسابرسی می‌باشد.

تبصره ۲: رئیس موسسه موظف به پیگیری تکالیف تعیین شده از سوی هیأت امناء در مدت مشخص شده درخصوص هر بند گزارش حسابرس بوده و نتیجه را به هیأت امناء گزارش می‌نماید.

تبصره ۳: گزارش حسابرس موسسه در ۸ نسخه به موسسه (رئیس موسسه، معاون پشتیبانی، مدیر امور مالی (خزانه دار)) و بقیه به دیرخانه هیأت امناء مستقیماً تحویل می‌شود.

تبصره ۴: در راستای اجرای ماده ۱۰ این آئین‌نامه، موسسه می‌تواند نسبت به انتخاب حسابرس مستقل برای واحدهای اجرایی مستقل با نظر رئیس موسسه منوط به این که نافی مسئولیت ایشان و انجام حسابرسی کلی مؤسسه و گزارش آن به هیأت امناء نگردد، اقدام نماید.

ماده ۱۳: موسسه موظف است کلیه عملیات مالی خود اعم از وجود، دارایی‌ها، بدهی‌ها، هزینه‌ها و تعهداتی مالی در مقابل دیگران و دیگران در مقابل موسسه را بر اساس دستورالعمل‌های نظام نوین مالی و برمبای روش‌های متداول حسابداری در حساب‌های خود ثبت و نگهداری نماید.

فصل دوم: بودجه و منابع مالی درآمد

ماده ۱۴: بودجه تفصیلی برنامه مالی موسسه است که برای یک سال مالی تهیه می‌شود و حاوی پیش‌بینی کلیه دریافت‌ها و منابع مالی (اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی، درآمد اختصاصی و سایر منابع) و برآورد مصارف مالی موسسه برای اجرای برنامه‌های عملیاتی سالانه و پرداخت تعهدات عموق در قالب برنامه‌های مختلف می‌باشد که توسط رئیس موسسه پیشنهاد و به تصویب هیأت امناء موسسه می‌رسد.

تبصره ۱: موسسه ملزم به پیروی از فرم‌های تدوین شده بودجه تفصیلی دیرخانه هیأت امناء خواهد بود.

تبصره ۲: موسسه مجاز به جابجایی، افزایش و کاهش در اعتبار برنامه‌های بودجه تفصیلی (با تصویب هیأت امناء) حداکثر به میزان بیست درصد برنامه‌ها می‌باشد. عدول از برنامه‌های بودجه تفصیلی توسط حسابرس کنترل و در گزارش ایشان به هیأت امناء منعکس می‌گردد.

تبصره ۳: حداکثر سه درصد از اعتبارات ابلاغی از بودجه عمومی دولت و درآمد اختصاصی مؤسسه و سایر منابع بدون الزام به رعایت مفاد این آئین‌نامه و سایر مقررات عمومی در اختیار رئیس موسسه بوده و حسب صلاح‌حید ایشان به هزینه گرفته می‌شود.

ماده ۱۵: موسسه موظف به تهیه برنامه اجرایی و عملیاتی سالانه خود در قالب برنامه استراتژیک موسسه که شامل کلیه فعالیت‌های هزینه‌ای و طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری در جهت تجهیز، بهبود و یا

گسترش فعالیت‌های هزینه‌ای در راستای دستیابی به اهداف تعیین شده صورت می‌پذیرد ، می‌باشد. و لازم است به نحو مناسب در بودجه تفصیلی موسسه منعکس گردد.

ماده ۱۶: فعالیت‌های جاری: عملیات و خدمات مستمر و مشخصی است که برای رسیدن به هدف‌های برنامه طی یک سال اجرا می‌شود.

ماده ۱۷: طرح عمرانی و مخارج سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای: مجموعه عملیات و خدمات مشخص و هزینه‌های دوره مطالعه و یا اجرا است که در جهت دستیابی به اهداف موسسه و بر اساس مطالعات توجیهی ، فنی و اقتصادی ، اجتماعی در مدت معین و با اعتبار مشخص به صورت سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت امناء ، توسط موسسه انجام و تمام یا قسمتی از هزینه‌های اجرایی آن از محل منابع عمومی دولت (کمک) یا اعتبارات اختصاصی و سایر منابع تأمین می‌گردد.

ماده ۱۸: فعالیت‌های سرمایه‌گذاری: مجموعه عملیات مشخصی است که در جهت اهداف موسسه، تجهیز و بهبود و گسترش فعالیت‌های موسسه یا رفاه کارکنان با تعیین نرخ بازده مورد پیش‌بینی و منافع اجتماعی (حسب وظایف حاکمیتی) در مطالعه توجیهی ، فنی و اقتصادی صورت می‌گیرد. اینگونه فعالیت‌ها لازم است ، به تصویب هیأت امناء برسد.

ماده ۱۹: منابع مالی مؤسسه شامل اعتبارات هزینه‌ای ، تملک دارایی و اختصاصی منظور شده در قوانین بودجه سالانه دولت و یا وجوده حواله و یا ابلاغ اعتبار شده از سوی وزارت متبوع و دیگر مراجع دولتی (ملی و استانی) ، وجوده حاصل از تسویه مطالبات سنتی ، مانده اعتبارات مصرف نشده سنتات قبل ، هدايا ، کمک‌های مردمی، تسهیلات بانکی و سایر منابع می‌باشد.

تبصره ۱: اعتبارات مورد نیاز از محل منابع عمومی دولت برای هر سال موسسه از سال قبل بر اساس بهای تمام شده خدمات و کسری منابع توسط موسسه تنظیم و به مراجع ذیصلاح ارائه می‌شود تا به صورت کمک در بودجه کل کشور منظور و تصویب شود.

تبصره ۲: اعتبارات اختصاصی شامل کلیه درآمدهای اختصاصی تحقق یافته و وصولی موسسه می‌باشد ، که کلاً قابل هزینه و تعهد بوده و باید به حساب خزانه واریز گردد.

تبصره ۳: درآمد اختصاصی شامل کلیه درآمدهایی است که طبق مقررات در اجرای وظایف موسسه و یا در ازای ارائه خدمات آموزشی ، پژوهشی ، بهداشتی ، درمانی ، دارویی و غذایی، فرهنگی ، تبلیغاتی ، کنگره‌ها، همایش‌های علمی ، رفاهی ، ورزشی ، مشاوره‌ای ، فنی و وجوده حاصل از خسارات واردہ به اموال منقول و غیر منقول ، جرائم غیبت ، فروش مواد زائد و بدون استفاده و قابل امحاء ، فروش و یا اجاره دارایی‌ها (خودرو، ماشین آلات و تجهیزات ، املاک و ابینه ، و امکانات مؤسسه) و همچنین عواید و وجوده حاصل از سرمایه‌گذاری، عدم اجرای قراردادها ، قولنامه‌ها ، تعهدات اشخاص حقیقی و حقوقی ، ضبط سپرده‌ها ، ودایع ، ضمانت نامه‌ها و یا کلیه موارد مطروحه پیش‌بینی شده در این آئین نامه از اشخاص حقیقی و حقوقی و دولتی و غیره وصول می‌گردد

و یا مجوز وصول آن توسط هیأت امناء صادر شده باشد.

تبصره ۴: اعتبارات دریافتی مؤسسه از هر محل ممکن به سر جمع اعتبارات مؤسسه افزوده شده و در قالب مفاد این آئین نامه قابل مصرف می باشد.

ماده ۲۰۵: مؤسسه مجاز است به منظور افزایش درآمدها و تأمین مالی واستفاده بهینه از اموال و دارائی ها نسبت به واگذاری ، مشارکت ، معاوضه یا فروش ظرفیت بلااستفاده از فضا ، امکانات ، اموال غیرمنقول ، املاک و اینه خود و یا فعالیت های اقتصادی پس از بازاریابی مناسب (ملی و بین المللی) و بررسی صرفه و صلاح مؤسسه ، از طریق بخش غیر دولتی یا دیگر موسسات دولتی پس از کسب مجوز از هیأت امناء اقدام نماید به نحوی که وظایف حاکمیتی آن مخدوش نگردد. نحوه فروش و واگذاری و مشارکت براساس دستورالعملی که توسط کمیته های فنی و تخصصی موضوع ماده ۱۰۵ این آئین نامه تهیه شده ، می باشد.

ماده ۲۱۵: بودجه تفصیلی مؤسسه پس از تصویب هیأت امناء ، توسط رئیس مؤسسه جهت اجرا به معاون پشتیبانی مؤسسه ابلاغ می گردد.

ماده ۲۲۵: تنظیم و تخصیص اعتبار به واحدهای اجرایی بر اساس تفاهم نامه داخلی و بر مبنای قیمت تمام شده خدمات و منطبق بر سیاست های مالی متناسب با عملکرد ، حجم عملیات و ارائه خدمات مرتبط و به تناسب حق السهم آنها از کل اعتبارات مؤسسه خواهد بود.

ماده ۲۳۵: قیمت تمام شده خدمات ، عبارت است از مجموعه هزینه های دستمزد مستقیم ، مواد و سربار جذب شده یک واحد خدمت و استهلاک و هزینه های عمومی و اداری که در فرآیند عملیات امور مالی شناسایی شده باشد.

ماده ۲۴۵: تخصیص منابع به واحدهای اجرایی بر اساس سیاست های مالی مؤسسه و تفاهم نامه های داخلی منعقده بر مبنای درآمدهای وصولی ، تعهد شده و تخصیص منابع اعلام شده از محل منابع عمومی دولت و سایر منابع و همچنین مفاد بودجه تفصیلی در راستای اهداف عملیاتی مؤسسه توسط کمیته ای مرکب از رئیس مؤسسه ، معاون پشتیبانی ، مدیر امور مالی (خزانه دار) ، مدیر بودجه با توجه به عملکرد واحدها تعیین و توسط معاون پشتیبانی ابلاغ می گردد. واحدهای اجرایی موظفند بر اساس برنامه و اعتبارات تخصیص یافته اقدام نمایند و رئیس واحد اجرایی در این مورد در مقابل رئیس مؤسسه و سایر مراجع ذیربطری شخصاً مسئول خواهد بود.

ماده ۲۵۵: در صورت تغییر در برنامه های اجرایی مؤسسه و یا تغییر در منابع پیش بینی شده تهیه و تنظیم اصلاحیه بودجه تفصیلی با در نظر گرفتن ضوابط و مقررات و تصویب هیأت امناء امکان پذیر خواهد بود. بدیهی است در کلیه پرداخت ها اولویت با پرداخت های پرسنلی و ماموریت های اصلی مؤسسه است.

ماده ۲۶۵: چنانچه در شروع سال مالی بودجه تفصیلی به تصویب هیأت امناء نرسیده باشد تا زمان تصویب به منظور جلوگیری از هرگونه وقفه ای در انجام امور مؤسسه پس از تصویب هیأت رئیسه هر ماه مجوز خرج بر مبنای $\frac{۱}{۱۲}$ اعتبارات هزینه های و تملک دارایی مصوب مؤسسه در قانون بودجه کل کشور همان سال و درآمد اختصاصی وصولی و سایر منابع صادر خواهد شد.

ماده ۲۷۵: نحوه مصرف هدایا ، وقف و کمک‌های مردمی با در نظر گرفتن نیات اهدائندگ به مصرف می‌رسد و دارایی‌های اهدایی بر اساس ارزش جاری ، شناسایی و در حساب‌های موسسه ثبت می‌گردد. در مواردی که کمک بصورت نقدي باشد و نیت اهدا کننده مشخص نباشد وجوه فوق به حساب کمک‌های مردمی واریز و طبق تشخیص رئیس موسسه به مصرف می‌رسد.

ماده ۲۸۵: در مواقعي که پس از تصویب بودجه طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای به علی‌رسیدن به اهداف کلیه طرح‌ها در زمان پیش‌بینی شده میسر نباشد موسسه می‌تواند با تصویب هیأت امناء، چند طرحی را که اولویت دارند طبق برنامه تکمیل نمایند و اعتبارات سایر طرح‌های همان برنامه را در مورد این طرح‌های اولویت دار هزینه و در بودجه تفصیلی طرح‌های تملک دارایی اصلاح و به تأیید هیأت امناء برساند.

فصل سوم: پرداخت‌ها و هزینه‌ها

ماده ۲۹۵: اعتبار عبارت است از منابع مالی که در جهت نیل به اهداف موسسه و انجام عملیات و برنامه‌های موسسه در چارچوب بودجه تفصیلی مصوب هیأت امناء به مصرف می‌رسد. پرداخت هرگونه وجهی توسط موسسه منوط به پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه تفصیلی و اصلاحیه‌های بودجه تفصیلی ، موسسه می‌باشد.

تبصره: وجود اعتبار در بودجه موسسه به خودی خود برای اشخاص حقیقی و حقوقی ایجاد حق نمی‌کند و استفاده از اعتبارات باید در قالب تفاهم نامه‌ی داخلی و تخصیص‌های صادره و با رعایت مقررات این آئینه نامه باشد.

ماده ۳۰: کلیه پرداخت‌ها با دستور رئیس موسسه یا مقامات مجاز از طرف ایشان و در واحدهای مستقل با دستور رئیس واحد اجرایی پس از تأمین اعتبار انجام می‌پذیرد. انواع پرداخت‌های مؤسسه ، عبارت است از: ۱- تنخواه گردان ۲- پیش‌پرداخت ۳- علی‌الحساب ۴- هزینه ۵- خرید اموال ، ماشین آلات ، تجهیزات و تملک دارایی سرمایه‌ای ۶- سایر.

ماده ۳۱: کلیه پرداخت‌های موسسه و یا واحدهای اجرایی جز در مواردی که قوانین و مقررات ترتیب دیگری مقرر داشته ، باید از طریق حساب‌های بانکی و به وسیله چک انجام گیرد. منوط به آنکه گواهی بانک حاکی بر موارد زیر باشد:

- انتقال وجه به حساب ذینفع.
- پرداخت وجه به ذینفع یا قائم مقام قانونی او.
- حواله در وجه ذینفع یا قائم مقام قانونی او.

تبصره: در موارد استثنایی که با تشخیص رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان و در واحدهای مستقل با تشخیص و مسئولیت رئیس واحد اجرایی اخذ امضاء از گیرنده وجه مقدور یا به مصلحت نباشد ، تأیید یکی از مقامات مذکور ، دایر بر پرداخت وجه به ذینفع (بصورت چک یا نقد) رسید دریافت‌کننده وجه تلقی و سند قابل احتساب به هزینه قطعی است.

ماده ۳۲: پیش دریافت اعتبارات (تنخواه گردان حسابداری): عبارت است از وجوهی که خزانه از محل اعتبارات

مصوب برای انجام هزینه‌های سال و بدهی‌های قابل پرداخت سنتات قبل در اختیار مؤسسه قرار می‌دهد.

تبصره: وجوه پرداختی به واحدهای اجرایی: عبارت است از مبالغی که بر مبنای بودجه تفصیلی ، تفاهم‌نامه‌ها و تخصیص اعتبار و با درخواست وجه برای انجام هزینه‌ها ، خرید دارایی‌ها و سایر پرداخت‌ها در اختیار واحد اجرایی قرار می‌گیرد.

ماده ۳۳: تنخواه گردان پرداخت عبارت است از وجهی که از طرف مدیر امور مالی (خزانه دار) و یا مقامات مجاز از طرف وی و رئیس امور مالی در واحدهای اجرایی مستقل با تأیید رئیس مؤسسه یا مقامات مجاز از طرف ایشان و رئیس واحدهای اجرایی مستقل ، برای انجام هزینه‌ها و خریدها در اختیار کارپرداز قرار می‌گیرد. سقف تنخواه کارپرداز تا سقف معاملات جزئی می‌باشد ، سقف یا تعداد پرسنل مسئول فقط با تشخیص رئیس مؤسسه قابل تغییر است.

ماده ۳۴: پیش پرداخت: عبارت است از پرداختی که از محل اعتبارات مربوط بر اساس احکام و قراردادها طبق دستورالعمل پیش پرداخت‌ها و علی الحساب‌ها با تشخیص رئیس مؤسسه یا مقامات مجاز ، پیش از انجام تعهد پرداخت می‌شود.

ماده ۳۵: علی الحساب ، عبارت است از پرداختی که به منظور ادائی قسمتی از تعهد طبق دستورالعمل پیش پرداخت‌ها و علی الحساب‌ها صورت می‌گیرد.

ماده ۳۶: هزینه: آن دسته از مخارج ، پرداختی‌ها ، تعهدات ، استهلاک و کاهش ارزش دارایی‌ها بر اساس اصول متدال حسابداری طی یک دوره مالی می‌باشد که به منظور تولید کالاها ، خدمات و انجام سایر فعالیت‌ها در راستای اجرای عملیات اصلی و مستمر مؤسسه صورت می‌گیرد.

ماده ۳۷: خرید اموال ، ماشین آلات ، تجهیزات و سایر دارایی‌ها ، آن بخش از پرداخت‌ها و تعهدات مؤسسه می‌باشد که ما به ازای آن دارایی با عمر مفید مشخص جهت مؤسسه ایجاد نماید.

تبصره: هر نوع پرداخت جهت اموال ، ماشین آلات و تجهیزات که منجر به افزایش عمر مفید یا تکمیل آن گردد به بهای خرید آن دارایی افزوده و از تاریخ ایجاد ، نسبت به محاسبه استهلاک اقدام می‌شود.

ماده ۳۸: حواله اجازه‌ای است که کتاباً به وسیله مقامات مجاز برای تأییه تعهدات و بدهی‌های قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوطه عهده مدیر امور مالی (خزانه دار) و رئیس امور مالی واحد و در وجه ذینفع صادر می‌شود.

ماده ۳۹: تشخیص عبارت است از تعیین و انتخاب کالا و خدمات و سایر پرداخت‌هایی که تحصیل یا انجام آن‌ها برای نیل به اجرای برنامه‌های مؤسسه و واحدهای اجرایی ضروری است.

ماده ۴۰: تأمین اعتبار عبارتست از اختصاص دادن تمام یا قسمتی از اعتبار مندرج در بودجه تفصیلی مؤسسه برای انجام هزینه و خرید دارائی و ایجاد تملک دارائی و تعهد که مبنای آن ، دفتر اعتبارات امور مالی مؤسسه و واحد اجرایی خواهد بود.

ماده ۴۱: تعهد: عبارت است از ایجاد دین بر ذمه مؤسسه ناشی از:

الف) تحویل کالا یا خدمت.

ب) اجرای قراردادهایی که با رعایت مقررات منعقد شده باشد.

ج) احکام صادر شده از مراجع قانونی و ذیصلاحیت.

د) پیوستن به قرادادهای بینالمللی و عضویت در سازمان‌ها یا مجتمع بینالمللی با اجازه قانون.

ماده ۴۲۵: تسجيل: عبارت است از تعیین میزان بدھی قابل پرداخت به موجب اسناد و مدارک اثبات بدھی.

ماده ۴۳۵: درخواست وجه، سندی است که از سوی رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان به منظور پرداخت حواله‌های صادر شده و سایر پرداخت‌هایی که به موجب قانون از محل وجوده متوجه شده در خزانه (حسب مورد خزانه یا خزانه معین استان ذیریط) صادر می‌شود.

تبصره ۱: مقامات مجاز موضوع این ماده از سوی بالاترین مقام اجرایی دستگاه به صورت کتبی به وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور اقتصاد و دارائی استان معرفی می‌شوند.

تبصره ۲: درخواست وجه واحد اجرایی، سندی است که از سوی رئیس واحد اجرایی و رئیس امور مالی واحد اجرایی به منظور پرداخت حواله‌های صادر شده و سایر پرداخت‌هایی که به موجب قانون از محل اعتبارات مربوطه صادر می‌شود.

ماده ۴۴۵: مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجيل و حواله به عهده رئیس موسسه و مقامات مجاز از طرف ایشان و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با این آئین نامه به عهده مدیر امور مالی (خزانه دار) موسسه و مقامات مجاز از طرف وی می‌باشد. مسئولیت‌های فوق در مورد واحدهای اجرایی مستقل نیز به عهده رئیس واحد و رئیس امور مالی واحد می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مسئولیت‌های موضوع این ماده حسب مورد مستقیماً و بدون واسطه از طرف مقامات فوق به سایر مقامات دستگاه‌های مربوطه، کلی یا جزئی تفویض گردد، تفویض گیرنده ملزم به رعایت کلیه مقررات بوده و همچنین کلیه کارکنان در برابر وظایف اصلی و محوله در شرح وظایف سازمانی در قبال مراجع قانونی و نظارتی شخصاً پاسخگو خواهد بود.

ماده ۴۵۵: کلیه اسناد هزینه، خریدها و تعهدات انجام شده حسب مورد باید مدارک مثبته زیر را حسب مورد همراه داشته باشد. مستنداتی که از طریق نرم افزارهای الکترونیکی قابل احصاء و نگهداری هستند جایگزین اسناد کاغذی خواهد شد.

الف) خریدهای داخلی:

۱- درخواست خرید ۲- فاکتور خرید ۳- رسید انبار یا رسید تحویل مستقیم و در خصوص مصرف کالا، حواله انبار که به امضاء تحویل گیرنده رسیده باشد ۴- مدارک مربوط به مناقصه یا ترک تشریفات مناقصه حسب مورد ۵- دستور پرداخت ۶- تأییدیه درخواست کننده مبنی بر مطابقت شرایط فنی با درخواست اولیه خرید حسب مورد ۷- تصویر قرارداد، در مورد خریدهای در قالب قرارداد ۸- در موارد ضروری تأیید صورت جلسه تحویل کالا و یا

نصب ، توسط رئیس موسسه یا مقامات مجاز از طرف ایشان و در مورد واحدهای اجرایی مستقل نیز توسط رئیس واحد به منزله صدور رسید انبار / حواله انبار خواهد بود.

ب) خریدهای خارجی:

۱- درخواست خرید ۲- اعلامیه بانک و در موارد جزئی صورت حساب فروشنده ۳- مدارک ثبت سفارش و ترخيص کالا ۴- رسید انبار و در خصوص مصرف کالا ، حواله انبار که به امضاء تحويل گیرنده رسیده باشد (در موارد ضروری صورت مجلس تحويل کالا به منزله صدور رسید انبار و حواله انبار می باشد) ۴- مدارک مربوط به مناقصه یا ترک تشریفات مناقصه حسب مورد (بجز موارد مندرج در تبصره ماده ۵۵) ۵- دستور پرداخت ۶- تأییدیه درخواست کننده مبنی بر مطابقت شرایط فنی با درخواست اولیه خرید ۷- تصویر قرارداد حسب مورد.

ج) خدمات قراردادی:

۱- صورتحساب و یا صورت وضعیت حسب مورد ۲- قرارداد ۳- مدارک انجام مناقصه و ترک تشریفات مناقصه حسب مورد ۴- ابلاغ افزایش یا کاهش کار ۵- تأییدیه رئیس موسسه یا رئیس واحد اجرایی مستقل حسب مورد یا مقامات مجاز مبنی بر انجام موضوع قرارداد حسب شرایط قرارداد ۶- ارائه تصفیه حساب طرف قرارداد از سوی مراجع قانونی ذیربطریح حسب مورد (سازمان تأمین اجتماعی ، وزارت امور اقتصادی و دارایی و غیره) ۷- ارائه مستندات مبنی بر پرداخت به ذینفع.

تبصره ۱: خدمات غیر قراردادی:

درخواست واحد ، صورتحساب ، تأییدیه رئیس موسسه یا رئیس واحد اجرایی مستقل یا مقامات مجاز مبنی بر انجام کار ، تأییدیه و یا مستندات دریافت وجه.

د) پرداختهای پرسنلی از جمله: (حقوق و مزايا ، اضافه کار ، حق الزحمه کار اضافه کارکنان خارج از شرح وظایف مربوطه و وقت اداری ، کمک هزینه رزیدنتها ، انترنها ، کاردانشجویی ، حق التدریس ، حق حضور در جلسه ، ماموریت‌ها ، کارانه و ...) ۱- حکم حقوقی ۲- دستور پرداخت ۳- اخذ گواهی انجام کار جهت تغییرات مقداری و ریالی ماهیانه از سوی رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان یا رئیس واحد اجرایی مستقل ۴- گواهی بانک حاکی از پرداخت وجه به ذینفع ۵- صورتحساب خدمات تشخیصی و درمانی حسب مورد ۶- هزینه‌های خارج از کشور مامورین اعزامی با امضای رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان با ارائه مدارک مستند قابل پرداخت خواهد بود.

و) سایر هزینه‌ها شامل: هزینه‌های دعوت‌ها ، پذیرایی‌ها ، هدايا ، تشریفات مؤسسه ، ورزشی ، مسافرت‌های علمی و مسابقات دانشجویان و کارکنان در داخل و خارج از کشور ، پروژه‌های تحقیقاتی ، خرید کتب و مجلات (چاپی و الکترونیکی) بلیط الکترونیکی و بلیط هواییما ، کنگره‌ها ، همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی ، شرکت و برگزاری مجمع علمی و نمایشگاههای داخلی و خارجی و هزینه‌های خانه‌های بهداشت و فعالیت‌های بهداشتی و همچنین حق الزحمه‌های پرسنلی ناشی از فعالیت‌های بهداشتی ، آموزشی و پژوهشی و درمانی و اداری مالی که خارج از

وظایف مستمر پرسنل و بر اساس درخواست مراجع ذیریط از مؤسسه انجام می‌پذیرد و در جهت اهداف وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و مؤسسه می‌باشد بدون رعایت موارد مندرج در این ماده و بر اساس صورتحساب‌ها و یا صورت جلسات و دستورالعمل‌های اجرایی حسب مورد که به گواهی مسئولان و رئیس واحد اجرایی رسیده باشد با مسئولیت رئیس واحد هزینه کننده با موافقت رئیس مؤسسه یا مقام مجاز از طرف او قابل پرداخت خواهد بود. در مورد واحدهای اجرایی مستقل با تشخیص و مسئولیت رئیس واحد اجرایی می‌باشد.

تبصره ۱: رئیس مؤسسه می‌تواند در مواردی که پیش‌بینی نشده مدارک مورد نیاز را تعیین نماید.

تبصره ۲: پرداخت‌های مربوط به طرح‌های پژوهشی مصوب شورای پژوهش مؤسسه تا سقف اعتبارات حوزه پژوهش مؤسسه از شمول مقررات این آئینه نامه مستثنی بوده ولیکن این پرداخت‌ها باید حسب گزارش مجری طرح، پس از تأیید ناظر و معاون پژوهشی به تائید نهائی رئیس مؤسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان بررسد. و در مورد آن قسمت از هزینه‌های انجام شده که در پیشبرد طرح موثر واقع شده حسب گزارش مجری طرح، تأیید ناظر و موافقت رئیس مؤسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان به هزینه قطعی منظور خواهد شد.

ماده ۴۶: مؤسسه می‌تواند به منظور جلب مشارکت‌های مردمی در مراکز ارائه دهنده خدمات نسبت به واگذاری واحدهای ارائه‌دهنده خدمات مزبور به بخش غیر دولتی اقدام نموده و همچنین به منظور استفاده بهینه از فضا و امکانات موجود خود می‌تواند بخشی از خدمات خود را پس از محاسبه قیمت تمام شده و براساس توافق یا در قالب قرارداد با اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار نموده و درآمد حاصل از آن را به حساب درآمد اختصاصی مؤسسه منظور نماید.

ماده ۴۷: پرداخت کمک، هدایا و اعانه به صورت نقدی یا غیر نقدی به افراد و مؤسسات دولتی یا غیر دولتی بلامانع است مشروط به آن که به تشخیص رئیس مؤسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان، خدمات فرد حقیقی یا حقوقی ذینفع در راستای اهداف و وظایف مؤسسه باشد. اینگونه پرداخت‌ها به حساب هزینه قطعی منظور خواهد شد. در مورد واحدهای اجرایی مستقل پس از درخواست کتبی رئیس واحد اجرایی و موافقت رئیس مؤسسه خواهد بود.

ماده ۴۸: مؤسسه می‌تواند برای رفع احتیاجات سال بعد با عنایت به نقطه سفارش کالا در مؤسسه در مواردی که موضوع جنبه فوری و فوتی داشته باشد یا این که تأخیر در انجام امری منجر به زیان و خسارت گردد با پیشنهاد واحد اجرایی مربوطه و موافقت رئیس مؤسسه قراردادهای لازم برای خرید کالا و خدمات با رعایت مقررات منعقد نماید. همچنین مؤسسه می‌تواند با موافقت هیأت رئیسه، قراردادهای بلند مدت لازم برای خرید کالا و خدمات بارعایت صرفه و صلاح منعقد نماید و تعهدات آن را به صورت یکجا و یا در اقساط دراز مدت پرداخت نماید. اینگونه تعهدات در سال‌های مالی آتی در قالب بودجه تفصیلی (صورت‌های مالی پیش‌بینی) قبل پرداخت می‌باشد.

ماده ۴۹: کسری و اضافات حاصل در ابواب جمعی امور مالی، اموال و دارائی‌ها، صندوق‌های درآمدی مؤسسه

یا موجودی اینبارها اعم از نقدی و یا جنسی و اوراقی که در حکم وجه نقد است با اعلام واحد مربوطه ، پس از اعمال مقررات مربوطه ، به حساب کسری یا اضافات دوره بسته می شود. کسری و اضافات مزبور تاسقف معاملات متوسط با تشخیص و تصمیم هیأت رئیسه مؤسسه وبالاتر از آن به هیأت امناء گزارش و ایشان تصمیم گیری خواهد نمود.

ماده ۵۰: در مورد آن قسمت از هزینه ها یا خریدهایی که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز می کند مؤسسه می تواند برای مدت مناسب ، قراردادهایی که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز می کند منعقد نماید (منوط به آنکه در بودجه تفصیلی سال مربوطه ، منظور شده باشد) مؤسسه مکلف است در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوطه را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نماید.

ماده ۵۱: اعتبارات و منابع مالی مؤسسه در قالب بودجه تفصیلی تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است ، هر مقدار از تعهدات که تا آخر سال مالی مربوط پرداخت نشده باشد از محل منابع مالی و اعتبارات مؤسسه که در بودجه تفصیلی سال بعد بدین منظور تأمین می شود پرداخت خواهد شد. تا زمان تصویب در هیأت امناء با تشخیص رئیس مؤسسه و در قالب این آئین نامه پرداخت می گردد.

ماده ۵۲: انجام هر نوع پرداخت و اجرای برنامه های توسعه ای در جهت اهداف مؤسسه در چارچوب برنامه استراتژیک و برنامه های عملیاتی مؤسسه و برنامه های ۵ ساله دولت از محل مانده اعتبارات سالانه قبل با تصویب هیأت رئیسه مؤسسه بلامانع است.

تبصره: مؤسسه و واحدهای اجرایی پس از پایان سال ، مجاز به پرداخت در قالب اعتبارات و منابع مالی سال قبل و اعمال حساب در حساب های سال قبل نمی باشند . همچنین کلیه واحدهای اجرایی مستقل و غیر مستقل موظفند مانده وجوه دریافتی مصرف نشده تا پایان سال خود را تا پانزده فروردین ماه سال بعد به امور مالی مؤسسه عودت دهند مبالغ برگشتی از واحدها و همچنین اعتبارات مصرف نشده به عنوان مانده اعتبارات سالانه قبل واحد و مؤسسه محسوب خواهد شد و در سال مالی بعد به واحد مستقل عودت داده می شود.

ماده ۵۳: کارپرداز مأموری است که نسبت به خرید ، تدارک کالا و خدمات مورد نیاز طبق دستور مقامات مجاز با رعایت این آئین نامه اقدام می نماید. از کارپردازان قراردادی باید تا سقف تنخواه ایشان وثیقه معتبر اخذ گردد. گردش عملیات تنخواه گردان ها و بالاخص تنخواه کارپردازان در پایان هر سه ماه کنترل ، تسويه و ترمیم می گردد.

تبصره ۱: در خصوص کارپردازان رسمی و پیمانی تا سقف پاداش پایان خدمت ایشان وثیقه لازم نبوده و مازاد بر آن لازم است وثیقه دریافت شود. تسويه پایان خدمت تنخواه داران منوط به تسويه تنخواه ایشان خواهد بود.

تبصره ۲: مؤسسه مجاز به استفاده از خدمات کارکنان قراردادی در مشاغل حسابداری ، حسابداری اموال ، اینبارداری با دریافت وثیقه معتبر یا سفته بر حسب ضرورت با تشخیص رئیس مؤسسه و یا مقامات مجاز از طرف ایشان می باشد.

ماده ۵۴: هر نوع بدھی سالانه گذشته بر اساس قوانین و مصوبات هیأت امنا با درج در بودجه تفصیلی مؤسسه

از محل منابع موجود قابل پرداخت خواهد بود.

دیون عبارت است از بدھی‌های قابل پرداخت سالانه گذشته که به یکی از طرق زیر بدون اختیار موسسه ایجاد شده باشد.

الف: احکام قطعی صادره از طرف مراجع صالحه.

ب: انواع بدھی به وزارتاخانه‌ها و موسسات دولتی و شرکت‌های دولتی ناشی از خدمات انجام شده مانند حق الاشتراک برق، آب، هزینه‌های مخابراتی، پست و هزینه‌های مشابه که خارج از اختیار موسسه اجرایی ایجاد شده باشد.

ج: سایر بدھی‌هایی که خارج از اختیار موسسه ایجاد شده باشد.

د: سایر بدھی‌های پرسنلی و غیر پرسنلی.

فصل چهارم: معاملات

ماده ۵۵: کلیه معاملات موسسه اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت و غیره باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود.

تبصره: در موارد زیر نیازی به مناقصه و یا مزایده نمی‌باشد:

۱. در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتاخانه یا مؤسسه دولتی یا شرکت دولتی باشد.

۲. موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و موسسات تابعه که بیش از ۵۱٪ سهام و یا مالکیت آن‌ها متعلق به موسسات و نهادهای مذکور باشد.

۳. در مورد خرید، اجاره به شرط تمیلیک یا اجاره و استجاره اموال منقول و غیر منقول که یا به تشخیص و مسئولیت رئیس موسسه یا مقامات مجاز از طرف ایشان با کسب نظر حداقل سه نفر از کارشناسان رسمی دادگستری یا حداقل سه نفر از کارشناسان خبره و معهد منتخب رئیس موسسه و یا با قیمت برابر یا کمتر از قیمت تعیین شده یا حقوقی که نرخ‌های آنها از طرف مراجع قانونی ذیصلاح انجام خواهد شد.

۴. در مورد خرید خدمات مشاوره اعم از مهندسی مشاور، موسسات علمی، حق الاختراع و مشاوره فنی بازرگانی مشتمل بر مطالعه، طراحی و یا مدیریت بر طرح و اجرا و نظارت و یا هر نوع خدمات مشاوره‌ای و کارشناسی، خدمات حسابرسی، خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه.

۵. خرید اموال منقول، غیر منقول، خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسئولیت رئیس موسسه و مقامات مجاز از طرف ایشان منحصر بفرد (انحصاری) بوده ودارای انواع مشابه نباشد.

۶. در مورد خرید کالاهای مورد مصرف روزانه که در محل از طرف دستگاه‌های ذیربطری دولتی و یا شهرداری‌ها برای آن‌ها نرخ ثابتی تعیین شده باشد.

۷. در مورد کرایه حمل و نقل از طریق زمینی، هوایی، دریایی که از طرف دستگاه‌های دولتی ذیربطری برای آن‌ها نرخ معینی تعیین شده باشد.

۸. در مورد هزینه‌های مربوط به تعمیر، راهبری، نگهداری و خرید قطعات یدکی جهت تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک پزشکی و غیرپزشکی و همچنین ادوات و ابزار و وسایل اندازه‌گیری دقیق لوازم آزمایشگاه‌های علمی و فنی و ناظائر آن به تشخیص و مسئولیت رئیس واحد درخواست کننده، با تأیید رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان و تعیین بهای مورد معامله حداقل توسط یک نفر کارشناس رشته مربوطه منتخب رئیس موسسه.

۹. در مورد معاملات محترمانه به تشخیص هیأت رئیس با رعایت صرفه و صلاح موسسه.

۱۰. در مورد مناقصاتی که بنا به ضرورت و موافقت کتبی رئیس موسسه به صورت متمرکز توسط وزارت متابع برگزار می‌گردد.

۱۱. خدمات فرهنگی و هنری، آموزشی و پژوهشی، ورزشی و نظایر آن با رعایت صرفه و صلاح موسسه و قراردادهای آموزشی و همچنین قراردادهای پژوهشی با اشخاص حقیقی و حقوقی با هماهنگی شورای پژوهشی موسسه به تشخیص و مسئولیت رئیس واحد درخواست کننده و تأیید رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف ایشان.

۱۲. خرید سهام و تعهدات پرداخت خسارت و جرائم ناشی از اجرای احکام قضائی.

۱۳. در مورد کالاهای انحصاری که توسط کنسرسیون های داخلی تولید می‌شود.

ماده ۵۶: واژگانی که در فصل معاملات به کار برده شده، به شرح زیر تعریف می‌شوند:

الف-مناقصه: فرایندی است رقابتی برای تأمین کیفیت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه)، که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه‌گری که مناسب ترین قیمت را پیشنهاد کرده باشد، واگذار می‌شود.

ب-مناقصه‌گزار: موسسه موضوع ماده (۲) این آئین نامه که این مناقصه را برگزار می‌نماید.

ج-مناقصه‌گرو: شخصی حقیقی یا حقوقی است که اسناد مناقصه را دریافت و در مناقصه شرکت می‌کند.

د-کمیته فنی بازرگانی: هیأتی است با حداقل سه عضو خبره فنی بازرگانی صلاحیتدار که از سوی مقام مجاز از سوی رئیس موسسه مناقصه‌گزار انتخاب می‌شود و ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها و سایر وظایف مقرر در این آئین نامه را بر عهده می‌گیرد.

۵- ارزیابی کیفی مناقصه‌گران: عبارت است از ارزیابی توان انجام تعهدات مناقصه‌گران که از سوی مناقصه‌گزار یا به تشخیص وی توسط کمیته فنی بازرگانی انجام می‌شود.

و- ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها: فرآیندی است که در آن مشخصات، استانداردها، کارایی، دوام و سایر ویژگی‌های فنی بازرگانی پیشنهادهای مناقصه‌گران بررسی، ارزیابی و پیشنهادهای قابل قبول برگزیده می‌شوند.

ز- ارزیابی مالی: فرآیندی است که در آن مناسبترین قیمت از بین پیشنهادهایی که از نظر فنی بازرگانی پذیرفته شده اند، برگزیده می‌شود.

ح- ارزیابی شکلی: عبارت است از بررسی کامل بودن اسناد و امضای آنها، غیرمشروط و خوانا بودن پیشنهاد قیمت.

ط- انحصار: انحصار در معامله عبارت است از یگانه بودن متقاضی شرکت در معامله که به طرق زیر تعیین می‌شود:

۱- اعلان هیأت وزیران برای کالاها و خدماتی که در انحصار دولت است.

۲- انتشار آگهی عمومی و ایجاد تها یک متقاضی برای انجام معامله.

۳- برنامه زمانی مناقصه: سندی است که در آن زمان و مهلت برگزاری مراحل مختلف مناقصه، مدت اعتبار پیشنهادها و زمان انعقاد قرارداد مشخص می‌شود.

ماده ۵۷۵ نصاب معاملات:

الف) معاملات جزئی: معاملاتی که به قیمت ثابت سال ۱۳۸۹ کمتر از چهل و نه میلیون ریال (۴۹۰۰۰۰۰) باشد.

ب) معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات جزئی بوده و از ده برابر سقف ارزش معاملات جزئی تجاوز نکند.

ج) معاملات عمده: معاملاتی که مبلغ برآورده اولیه آن‌ها بیش از ده برابر سقف ارزش مبلغ معاملات جزئی باشد.

تبصره ۱- مبنای مبلغ حد نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورده واحد متقاضی معامله می‌باشد.

تبصره ۲- مبنای حد نصاب در فروش، مبلغ ارزیابی و برآورده کارشناس خبره رشته مربوطه منتخب رئیس موسسه می‌باشد.

تبصره ۳- مبلغ یا برآورده معاملات مشمول هر یک از حد نصاب‌های فوق نباید با تفکیک اقلامی که به طور متعارف یک مجموعه واحد تلقی می‌شوند، به نصاب پایین تر برد شود.

تبصره ۴- تعیین سقف حد نصاب‌های مذبور در بندهای فوق در ابتدای هر سال و بر اساس شاخص عمومی قیمت‌های اعلانی توسط بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی که بر اساس قوانین مربوطه به تصویب هیأت وزیران رسیده و ابلاغ می‌گردد، تعديل می‌گردد.

ماده ۵۸۵ طبقه‌بندی انواع مناقصات:

الف) مناقصات از نظر مراحل بررسی به انواع زیر طبقه بندی می‌شوند:

۱- مناقصه یک مرحله‌ای: مناقصه‌ای است که در آن نیازی به ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها نباشد. در این مناقصه پاکت‌های پیشنهاد مناقصه‌گران در یک جلسه گشوده و در همان جلسه برنده مناقصه تعیین می‌شود.

۲- مناقصه دو مرحله‌ای: مناقصه‌ای است که به تشخیص مناقصه‌گزار، بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد. در این مناقصه، کمیته فنی بازرگانی تشکیل می‌شود و نتایج ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها را به کمیسیون مناقصه گزارش می‌کند و بر اساس مفاد (ماده ۶۹) این آئین نامه برنده مناقصه تعیین می‌شود.

ب) مناقصات از نظر روش دعوت مناقصه‌گران به انواع زیر طبقه بندی می‌شوند:

۱- مناقصه عمومی: مناقصه‌ای است که در آن فراخوان مناقصه از طریق آگهی عمومی کتبی و علاوه بر آن به طریق الکترونیکی نیز به اطلاع مناقصه‌گران می‌رسد.

۲- مناقصه محدود: مناقصه‌ای است که در آن به تشخیص و مسئولیت بالاترین مقام موسسه مناقصه گزار، محدودیت برگزاری مناقصه عمومی با ذکر ادله تأیید شود. فراخوان مناقصه با تشخیص رئیس موسسه از طریق ارسال دعوت‌نامه کتبی یا الکترونیکی برای مناقصه گران صلاحیت‌دار بر اساس ضوابط (مواد ۶۳ و ۷۷) این آئین نامه به اطلاع مناقصه گران میرسد.

ماده ۵۹۵: بمنظور اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهادات واصله کمیسیون مناقصه از ۳ نفر بشرح زیر تشکیل می‌شود:
۱- رئیس موسسه (یا نماینده وی).

۲- معاون پشتیبانی یا نماینده وی (مسئول فنی مؤسسه مناقصه گزار یا واحدی که مناقصه به درخواست وی برگزار می‌شود).

۳- مدیر امور مالی مؤسسه (خزانه دار) یا نماینده وی.

تبصره ۱: کمیسیون با حضور هر سه نفر اعضای مذبور رسمیت دارد تمام اعضا مکلف به حضور در جلسه و ابراز نظر هستند. تصمیمات کمیسیون با رای اکثریت اعضاء معتر خواهد بود.

تبصره ۲: اعضا کمیسیون مناقصه در موسسه لازم است اختیارات خود را درخصوص خرید کالاهای تجهیزات و خدماتی که حسب نظر رئیس هیأت امناء با رعایت صرفه و صلاح ضرورت می‌یابد که به صورت مرکزی از سوی ستاد مرکزی وزارت متبع انجام پذیرد، به اعضا معرفی شده از سوی رئیس هیأت امناء در ستاد وزارت تفویض نمایند. در اینگونه موارد وجوده برنده مناقصه حسب شرایط قرارداد با نظر وزیر توسط موسسه قابل پرداخت می‌باشد. دستورالعمل این تبصره توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۵۰۶: وظایف کمیسیون مناقصه

اهم وظایف کمیسیون مناقصه به شرح زیر است:

الف) تشکیل جلسات کمیسیون مناقصه در موعد مقرر در فراخوان مناقصه.

ب) بررسی پیشنهادهای مناقصه گران از نظر کامل بودن مدارک و امضای آنها و نیز خوانا بودن و غیر مشروط بودن پیشنهادهای قیمت (ارزیابی شکلی).

ج) ارزیابی پیشنهادها و تعیین پیشنهادهای قابل قبول طبق شرایط و اسناد مناقصه.

د) ارجاع بررسی فنی پیشنهادها به کمیته فنی بازارگانی در مناقصات دو مرحله‌ای.

ه) تعیین برنده‌گان اول و دوم مناقصه.

و) تنظیم صورت جلسات مناقصه.

ز) تصمیم‌گیری درباره تجدید یا لغو مناقصه.

ر) تصمیم‌گیری درباره نحوه دریافت هزینه آگهی مناقصه و مزایده و هزینه ثبت قرارداد در دفتر خانه اسناد رسمی.

ماده ۵۱۶: فرآیند برگزاری مناقصات به ترتیب شامل مراحل زیراست:

الف) تأمین منابع مالی: انجام معامله به هر طریق مشروط به آن است که موسسه به نحو مقتضی نسبت به پیش‌بینی

منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد.

ب) تعیین نوع مناقصه در معاملات بزرگ (یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای، عمومی یا محدود).

ج) تهیه اسناد مناقصه.

د) ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در صورت لزوم.

ه) فراخوان مناقصه.

و) ارزیابی پیشنهادها.

ز) تعیین برنده مناقصه و انعقاد قرارداد.

ماده ۶۲۵: روش‌های انجام مناقصه به شرح زیر است:

الف) در معاملات جزئی، کارپرداز یا مأمور خرید باید با توجه به کم و کیف موضوع معامله (کالا، خدمت یا حقوق) درباره بهای آن تحقیق نماید و با رعایت صرفه و صلاح و اخذ فاکتور مشخص و به تشخیص و مسئولیت خود، معامله را با تأمین کیفیت به کمترین بهای ممکن انجام دهد.

ب) در معاملات متوسط: کارپرداز یا مأمور خرید باید با توجه به کم و کیف موضوع معامله (کالا، خدمت یا حقوق) درباره بهای آن تحقیق نماید و با رعایت صرفه و صلاح و اخذ حداقل سه فقره استعلام کتبی، با تأمین کیفیت مورد نظر، چنانچه بهای به دست آمده مورد تأیید مسؤول واحد تدارکاتی یا مقام مسؤول همتراز وی باشد، معامله را با عقد قرارداد یا اخذ فاکتور انجام دهد و چنانچه اخذ سه فقره استعلام کتبی به هر دلیلی ممکن نباشد با تأیید و موافقت رئیس موسسه یا مقامات مجاز به تعداد موجود کفایت می‌شود.

تبصره: چنانچه مسئولیت واحد تدارکاتی بر عهده کارپرداز واحد باشد امضای نامبرده به منزله امضای مسؤول واحد تدارکاتی است در صورتی که موسسه فاقد کارپرداز باشد، می‌توان وظایف مندرج در این فصل را به متصدیان پستهای مشابه سازمانی و یا به مأمور خرید محول نمود.

ج) در معاملات بزرگ: به یکی از روش‌های زیر عمل می‌شود:

۱. برگزاری مناقصه عمومی از طریق انتشار فراخوان در روزنامه‌های کثیرالانتشار و یا بصورت الکترونیکی در سایت موسسه و مناقصات.

۲. برگزاری مناقصه محدود.

تبصره: موسسه مکلف است کلیه شرایط کیفی مورد نظر خود را در شرایط و اسناد مناقصه لحاظ نماید.

ماده ۶۳۵: فراخوان مناقصه

الف: مفاد فراخوان مناقصه حداقل باید شامل موارد زیر باشد:

۱. نام و نشانی مناقصه‌گزار.

۲. نوع، کمیت و کیفیت کالا یا خدمات.

۳. نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه

۴. محل ، زمان و مهلت دریافت اسناد ، تحويل و گشایش پیشنهادها.

۵. مبلغ برآورد شده معامله و مبانی آن (درصورتی که تعیین آن میسر یا به مصلحت باشد). در مواردی که فهرست بهای پایه وجود دارد ، برآورد مربوط طبق فهرست یاد شده تهیه می شود.

ب) فراخوان مناقصه عمومی باید به تشخیص مناقصه گزار از یک تا سه نوبت حداقل دریکی از روزنامه های کشیرالانتشار کشوری یا استان مربوط و یا سایت الکترونیکی مناقصات و یا موسسه منتشر گردد.

ج) مناقصه گزار می تواند علاوه بر موارد مذکور در بند "ب" این ماده از طریق سایر رسانه های گروهی و رسانه های ارتباط جمیعی یا شبکه های اطلاع رسانی نیز فراخوان را منتشر نماید.

د) درصورتی که نیاز به برگزاری مناقصه بین المللی باشد ، یا استفاده از تسهیلات اعتباری خارجی مطرح باشد ، باید با کسب مجوزهای مربوط و با رعایت موازین قانون حداکثر استفاده از توان فنی ، مهندسی ، تولیدی و صنعتی و اجرائی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱ آگهی مربوط در یکی از روزنامه های انگلیسی زبان داخل و یک مجله یا روزنامه بین المللی مرتبط با موضوع مناقصه و یا سایت الکترونیکی مناقصات و یا موسسه منتشر شود.

ح) در آگهی مناقصه باید تصريح گردد که نقشه ها و برگ شرایط و اسناد مناقصه و مشخصات معامله در محل معین و یا سایت الکترونیکی مناقصات و یا موسسه موجود است و پیشنهاددهندها کان باید یک نسخه از آنرا دریافت و با قید قبولی امضاء کرده و به پیشنهاد خود ضمیمه و تسلیم نمایند.

ماده ۶۴: اسناد مناقصه:

الف) تمامی اسناد مناقصه باید بطور یکسان به همه داوطلبان تحويل شود.

ب) اسناد مناقصه باید شامل و حاوی موارد زیر باشد:

۱. نام و نشانی مناقصه گزار.

۲. نوع و مبلغ تضمین مناقصه.

۳. محل ، زمان و مهلت دریافت اسناد ، تحويل پیشنهادها و گشایش آنها.

۴. مبلغ پیش پرداخت و تضمین حسن انجام کار.

۵. مدت اعتبار پیشنهادها حداکثر بیست روز به استثنای ایام تعطیل خواهد بود.

۶. شرح کار ، مشخصات فنی بازرگانی ، استانداردها ، نوع ، کمیت و کیفیت کالا یا خدمات ، روش تهیه و مهلت مقرر برای تسلیم پیشنهادها و تعداد نسخه های آنها ، روز و ساعت و محل قرائت پیشنهادها و همچنین مجاز یا عدم مجاز بودن حضور پیشنهاددهندها کان یا نمایندگان آنها در جریان کمیسیون مناقصه.

۷. متن قرارداد شامل موافقنامه ، شرایط عمومی و خصوصی و ضمائم آنها در صورت لزوم.

۸. مدت و محل و نحوه تحويل کالا یا انجام کار و ترتیب عمل و میزان خسارت در مواردی که طرف معامله در تحويل کالا یا انجام کار کلا یا بعضًا تاخیر نماید.

۹. تصريح اینکه بهای پیشنهادی باید به مبلغ مشخص یا بر اساس درصد کسر یا اضافه نسبت به واحد بهای اعلام

شده تعیین و در پاکت دربسته و ممهور و یا امضاء پیشنهاد دهنده باشد ، تسليم شود.

۱۰. در صورتی که موضوع معامله عمدۀ باشد ممکن است به میزان تضمین حسن انجام معامله از کالای مورد معامله دریافت شود و در این صورت باید موضوع در آگهی قید گردد.

۱۱. تعیین زمان لازم برای بررسی پیشنهادها و تشخیص حائز مناسب ترین بهاء و ابلاغ به برنده مناقصه ضرورت دارد.

۱۲. میزان پیش پرداخت در صورتی که به تشخیص واحد مناقصه گزار پرداخت آن به برنده مناقصه لازم باشد و ترتیب پرداخت و واریز آن.

۱۳. محل توزیع یا فروش نقشه‌ها و برگ شرایط و مشخصات در صورت لزوم.

۱۴. محل توزیع نمونه‌های ضمانت نامه و قرارداد (در صورتی که لازم باشد) برای آن که ضمانت نامه عیناً مطابق نمونه تنظیم، و نمونه قرارداد نیز با قید اینکه مورد قبول است ، باید امضاء و ضمیمه پیشنهاد گردد.

۱۵. تصریح این نکته که شرکت در مناقصه و دادن پیشنهاد به منزله قبول اختیارات و تکالیف تعیین شده واحد مناقصه گزار می باشد.

۱۶. تصریح این نکته که واحد مناقصه گزار مکلف است هر گونه کسور قانونی (اعم از بیمه ، مالیات ، عوارض و سایر موارد) که بابت معامله به طرف قرارداد تعلق می گیرد و موسسه قانوناً مکلف به کسر آن می باشد را از بهای کار کرد یا کالای تحویلی در موقع پرداخت مطالبات او کسر نماید.

۱۷. سایر اسنادی که به تشخیص مناقصه گزار لازم باشد.

۱۸. واحد مناقصه گزار مکلف است سپرده شرکت در مناقصه را در صورتی که برنده مناقصه حاضر به انجام معامله نشود و همچنین سپرده نفر دوم را در صورتی که برای انجام معامله به او رجوع شود و از انجام معامله امتناع نمایند به نفع موسسه ضبط کنند.

۱۹. واحد مناقصه گزار اختیار دارد مقدار کالا یا کار مورد معامله را تا بیست و پنج درصد افزایش یا کاهش دهد مشروط بر اینکه کلیه محاسبات فنی نسبت به این افزایش یا کاهش، رعایت و تطبیق شود.

۲۰. واحد مناقصه گزار مجاز نیست به پیشنهادات مبهم و مشروط و بدون سپرده و یا پیشنهاداتی که بعد از انقضای مدت مقرر در آگهی می رسد ترتیب اثر دهد.

ماده ۵۵: واحد مناقصه گزار در صورتی که ذکر شرایط خاصی را علاوه بر آنچه در ماده ۶۴ ذکر شده است ، لازم تشخیص دهد مشروط بر این که با قوانین و مفاد این آئین نامه مغایر نباشد ، می تواند در متن آگهی یا در نقشه ها و برگ شرایط و مشخصات درج نماید بطوری که عموم داوطلبان قبل از تسليم پیشنهاد آن اطلاع حاصل کنند ولی منظور داشتن امتیازات جدید برای برنده مناقصه هنگام انعقاد یا اجرای قرارداد به هر عنوان ممنوع می باشد.

ماده ۵۶: ترتیب تهیه و تسليم پیشنهادها:

الف) شرکت کنندگان در مناقصه پس از دریافت یا خرید اسناد باید پیشنهادهای خود را به ترتیب زیر تهیه و به

مناقصه گزار تسلیم کنند:

۱. تهیه و تکمیل اسناد و پیشنهادها.

۲. تسلیم پیشنهادها در مهلت مقرر در فرآخوان مناقصه.

۳. دریافت رسید تحويل پیشنهادها.

ب) مهلت قبول پیشنهادها در مورد مناقصات داخلی و بین المللی از آخرین مهلت تحويل استاد مناقصه به ترتیب نباید کمتر از ده روز و یکماه باشد.

ماده ۷۵: شرایط تسلیم و تحويل پیشنهادها

الف) هیچ یک از شرکت کنندگان در مناقصه، به جز در مواردی که در اسناد مناقصه پیش‌بینی شده باشد، نمی‌توانند بیش از یک پیشنهاد تسلیم کنند.

ب) شرکت کنندگان در مناقصه، اسناد مناقصه و پیشنهادهای خود را باید در پاکت‌های جداگانه و دربسته شده شامل تضمین (پاکت الف)، پیشنهاد فنی بازرگانی (پاکت ب) و پیشنهاد قیمت (پاکت ج) بگذارند و همه پاکتها را در لفاف مناسب و دربسته و مهر شده قرار دهند.

ج) مناقصه گزار موظف است در مهلت مقرر همه پیشنهادهای ارائه شده شرکت کنندگان را پس از دریافت، ثبت و تا جلسه بازگشائی، از پاکتها صیانت نمایند.

د) هر گونه تسلیم، تحويل، اصلاح، جایگزینی و یا پس گرفتن پیشنهادها باید به صورت قابل گواهی و در مهلت و مکان مقرر در اسناد مناقصه انجام شود.

ه) در صورتی که به تشخیص دستگاه مناقصه گزار نوع معامله ایجاب نماید که نقشه یا برگ شرایط و مشخصات و نمونه‌های ضمانت نامه و قرارداد و یا مدارک دیگری تهیه شود، قبل از نشر آگهی باید آنها توسط موسسه تهیه شود.

ماده ۸۶: گشایش پیشنهادها

الف) پیشنهادهای مناقصه گران در زمان و مکان مقرر گشوده می‌شود.

ب) مراحل گشایش پیشنهادها به شرح زیر است:

۱. تهیه فهرست اسامی دریافت کنندگان اسناد، (پیشنهاد دهنده‌گاه)، حاضران و شرکت کنندگان در جلسه.

۲. بازکردن پاکت تضمین (پاکت الف) و کنترل آن.

۳. بازکردن پاکت فنی بازرگانی.

۴. بازکردن پیشنهاد قیمت و کنترل از نظر کامل بودن مدارک و امضای آنها و کنار گذاشتن پیشنهادهای غیرقابل قبول در مناقصات یک مرحله‌ای.

۵. تحويل پاکت‌های فنی بازرگانی به کمیته فنی بازرگانی در مناقصات دو مرحله‌ای.

۶. تهیه و تنظیم و امضای صورت جلسه گشایش پیشنهادها توسط اعضاء کمیسیون مناقصه.

۷. تحویل پاکت‌های قیمت و پاکت تضمین پیشنهادهای رد شده به مناقصه گزار برای استرداد به ذینفع.

ج) در صورت برگزاری مناقصه دو مرحله ای زمان و مکان تشکیل جلسه گشايش پیشنهادهای قیمت ، در جلسه گشايش پاکت‌ها اعلام خواهد شد ، این مدت فقط برای یکبار تا سقف مدت اعتبار پیشنهادها قابل تمدید است. در این صورت پاکت‌های قیمت در یک لفاف لاک و مهر شده توسط دستگاه مناقصه گزار صیانت می شود. در مناقصات یک مرحله ای ، پیشنهادهای قیمت بیدرنگ گشوده و بر اساس ماده ۷۲ این آئین نامه ، برنده مناقصه تعیین می شود.

د) دستگاه مناقصه گزار میتواند در صورت تمایل از مناقصه گران یا نمایندگان آن‌ها جهت حضور در جلسه گشايش پیشنهادهای مالی دعوت نماید.

ماده ۶۹۵: ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها

الف) در مناقصات دو مرحله‌ای ، مناقصه گزار موظف است بر اساس معیارها و روش‌های اعلام شده در اسناد مناقصه ، ارزیابی کیفی مناقصه گران و ارزیابی فنی بازرگانی پیشنهادها را انجام و اعلام نماید.

ب) در صورتی که بررسی فنی بازرگانی پیشنهادها لازم باشد ، نتیجه بررسی طی مهلتی که کمیسیون مناقصه معین می‌کند به جلسه بعدی کمیسیون احواله می‌شود و بر اساس گزارش کمیته فنی بازرگانی ، پاکت‌های قیمت پیشنهاد دهنده‌گان که امتیاز فنی بازرگانی لازم را احراز کرده‌اند، گشوده می‌شود.

ج) هرگونه ارزیابی فنی بازرگانی ، تنها پیش از گشودن پیشنهادهای قیمت مجاز است.

د) پاکت پیشنهاد قیمت مناقصه گرانی که در ارزیابی‌های فنی بازرگانی پذیرفته نشده‌اند باید ناگشوده بازگردانده شود.

ماده ۷۰۵: در صورتی که در مدت مقرر پیشنهادی نرسیده باشد و یا کمیسیون مناقصه نیز برنده‌ای تعیین نکرده باشد، واحد مناقصه گزار میتواند مناقصه را تجدید یا موضوع را برای اخذ تصمیم لازم به کمیسیون ترک تشریفات مناقصه احواله کند.

ماده ۷۱۵: کمیسیون مناقصه نتیجه مناقصه را همراه با نظر نماینده کمیته فنی (حسب مورد) که در کمیسیون حضور داشته است به رئیس واحد مناقصه گزار اعلام و در صورت موافقت رئیس واحد نتیجه به برنده مناقصه ابلاغ خواهد شد در صورت عدم موافقت مقام مذکور به تشخیص مناقصه گزار مناقصه تجدید یا موضوع برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون ترک تشریفات مناقصه ارجاع خواهد شد.

ماده ۷۲۵: ارزیابی مالی و تعیین برنده مناقصه:

الف) هنگام ارزیابی مالی ، مناقصه گری که مناسب‌ترین قیمت را حائز شده باشد ، به عنوان برنده اول اعلام خواهد شد و برنده دوم در صورتی اعلام می شود که تفاوت قیمت پیشنهادی وی با برنده اول ، کمتر از مبلغ تضمین باشد.

ب) پس از گشودن پاکت‌های قیمت ، چنانچه بررسی قیمت‌ها و تجزیه و کنترل مبانی آن لازم باشد ، کمیسیون

مناقصه می تواند بررسی آن را به کمیته فنی بازرگانی ارجاع نماید و کمیته فنی بازرگانی حداکثر ظرف دو هفته نتیجه ارزیابی را به کمیسیون مناقصه اعلام می کند.

ج) پس از گشودن پیشنهادهای قیمت ، در مواردی که رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف او برنده مناقصه را اعلام کرده باشد.

د) در کلیه خریدها به تشخیص رئیس موسسه ، مناقصه گران و فروشندگان کالاهای با کیفیت داخلی نسبت به مناقصه گران و فروشندگان خارجی ترجیح دارند.

ه) مناقصه گزار در مواردی که میسر باشد باید قبل از روز افتتاح پیشنهاد ، شاخص قیمت های مربوط به مورد مناقصه را با وسایل مقتضی و مطمئن بطور محرمانه تهیه نموده در پاکت لاک و مهر شده در اختیار کمیسیون مناقصه قرار دهد تا روز افتتاح پیشنهادات و اصله اعضاء کمیسیون مناقصه در آن شاخص ها در جهت تصمیم گیری بهینه استفاده نماید.

و) در صورتی که حائز حداقل بها بیش از یک نفر باشد و نسبت به انجام معامله با یکی از آنها در مهلتی که کمیسیون تعیین خواهد کرد بین آنها توافق نشود ، حق تقدم با برنده مناقصه ای خواهد بود که در محل انجام کار سکونت دارد. در صورتی که حائزین حداقل بها واجد شرایط یکسان باشند کمیسیون برنده مناقصه را از طریق اخذ نظر هیأت رئیسه موسسه تعیین خواهد نمود.

ماده ۷۳: انعقاد قرارداد:

الف) قرارداد با برنده مناقصه ، باید پیش از پایان مدت اعتبار پیشنهادها منعقد شود. این مدت حداکثر برای یکبار و برابر مدت پیش‌بینی شده در اسناد مناقصه قابل تمدید است. در صورت عقد قرارداد با پیشنهاد دهنده اول تضمین پیشنهاد دهنده دوم مسترد می گردد.

ب) چنانچه برنده اول از انعقاد قرارداد امتناع نماید و یا ضمانت انجام تعهدات را ارائه ننماید، تضمین مناقصه وی ضبط و قرارداد با برنده دوم منعقد می گردد. در صورت امتناع نفر دوم، تضمین وی نیز ضبط و مناقصه تجدید یا موضوع جهت طرح در کمیسیون ترک تشریفات مناقصه به رئیس موسسه و مقام مجاز از طرف ایشان پیشنهاد خواهد شد.

در معاملاتی که تحويل مورد معامله در مدت ۱۵ روز میسر نباشد باید قرارداد منعقد شود. در قرارداد باید نکات زیر قید گردد:

۱. نام متعاملین.

۲. مدت انجام تعهد و محل شرایط تحويل مورد معامله.

۳. ترتیب عمل و میزان خسارت در مواردی که برنده معامله در انجام تعهدات جزئی یا کلی تاخیر نماید.

۴. الزام تحويل کالا بر طبق نمونه ممهور در صورتی که تهیه نمونه لازم باشد در این صورت باید نمونه کالا با مهر طرفین معامله مهمور و نزد مناقصه گزار نگاهداری شود.

۵. اقرار برنده معامله به این که از مشخصات کالا یا کار مورد معامله و مقتضیات محل تحویل کالا یا انجام کار اطلاع کامل دارد.

۶. اختیار مناقصه گزار نسبت به افزایش یا کاهش مورد معامله در مدت قرارداد تا میزان ۲۵٪/ مقدار مندرج در قرارداد ، مشروط بر اینکه کلیه محاسبات فنی نسبت به این افزایش یا کاهش مناسب رعایت و تطبیق شود.

۷. بهای مورد معامله و ترتیب پرداخت آن ، در مواردی که انجام کار بر اساس واحد بها باشد برآورده در قرارداد ذکر می شود ولی بهای کارهای انجام یافته بر اساس واحد بها احتساب و پرداخت خواهد شد.

۸. مبلغ پیش پرداخت و ترتیب واریز آن طبق دستورالعمل های ابلاغی از سوی وزارت متبوع می باشد.

۹. اقرار به عدم شمول ممنوعیت موضوع قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب دی ماه سال ۱۳۳۷.

۱۰. سایر شرایطی که مورد توافق طرفین معامله قرار گیرد مشروط بر اینکه متضمن امتیازاتی علاوه بر آنچه در شرایط مناقصه ذکر شده برای فروشنده نباشد.

ماده ۷۴: تجدید و لغو مناقصه

الف) مناقصه در شرایط زیر تجدید می گردد:

۱. کم بودن تعداد مناقصه گران از حد نصاب تعیین شده در اسناد مناقصه.

۲. امتناع برندهای اول و دوم مناقصه از انعقاد قرارداد.

۳. پایان مدت اعتبار پیشنهادها.

۴. بالا بودن قیمتها به نحوی که توجیه اقتصادی طرح مرتفع شده باشد.

۵. رای مراجع قانونی.

ب) مناقصه در شرایط زیر لغو می شود:

۱. نیاز به کالا یا خدمات موضوع مناقصه مرتفع شده باشد.

۲. تغییرات زیادی در اسناد مناقصه لازم باشد که موجب تغییر در ماهیت مناقصه گردد.

۳. پیش آمدهای غیر متعارف نظیر ، جنگ ، زلزله ، سیل و مانند آنها.

۴. رای مراجع قانونی.

۵. تشخیص کمیسیون مناقصه مبنی بر تبانی بین مناقصه گران.

ج) مناقصه گزار باید تجدید و یا لغو مناقصه را به سمع و نظر کلیه مناقصه گران برساند.

ماده ۷۵: نحوه رسیدگی به شکایات

الف) چنانچه هر یک از مناقصه گران نسبت به اجرا نشدن موادی از این آئینه انتراض داشته باشد می تواند به بالاترین مقام دستگاه مناقصه گزار شکایت کند.

ب) موسسه مناقصه گزار مکلف است در مهلت پانزده روز کاری از تاریخ دریافت شکایت ، رسیدگی های لازم

را به عمل آورده و در صورت وارد دانستن اعتراض ، مطابق مقررات مربوط اقدام نماید و در صورتی که شکایت را وارد تشخیص ندهد ، ظرف مهلت تعیین شده جوایه لازم را به شاکی اعلام نماید.

ماده ۷۶: اعضای کمیته یا کمیسیون فی ، بازرگانی و مالی در موقع ضروری با نظر رئیس موسسه انتخاب می گردند.

ماده ۷۷: در مواردی که انجام مناقصه براساس گزارش توجیهی موسسه مناقصه گزار به تشخیص یک هیأت سه نفره مرکب از مقامات مذکور در ماده ۷۸ آئین نامه میسر نباشد ، می توان معامله را به طریق دیگری انجام داد و در این صورت هیأت ترک تشریفات مناقصه با رعایت صرفه و صلاح موسسه ترتیب انجام این گونه معاملات را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد برای یک نوع کالا یا خدمت تعیین و اعلام خواهد نمود.

ماده ۷۸: اعضای کمیسیون ترک تشریفات مناقصه شامل:

۱. معاون پشتیبانی موسسه.
۲. مدیر امور مالی موسسه.
۳. نماینده فی رئیس موسسه.

تبصره ۱: جلسات با حضور سه نفر اعضای مربوطه رسمیت دارد و کلیه اعضاء مکلف به حضور در جلسات هیأت و ابراز نظر خود نسبت به گزارش توجیهی واحد اجرایی مربوط در مورد تقاضای ترک مناقصه و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر هستند لکن تصمیمات هیأت با رای اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

تبصره ۲: در اجرای ماده (۷۷) این آئین نامه در صورتی که مبلغ معامله بیش از ده برابر و کمتر از پنجاه برابر حد نصاب معاملات جزئی باشد ، انجام معامله پس از تصویب و تأیید هیأت های سه نفری موضوع این ماده حسب مورد مجاز خواهد بود.

تبصره ۳: در اجرای ماده (۷۷) این آئین نامه در صورتی که مبلغ معامله بیش از پنجاه برابر و کمتر از صد برابر حد نصاب معاملات جزئی باشد ، انجام معامله پس از تصویب هیأت های سه نفری موضوع این ماده حسب مورد با تأیید رئیس موسسه مجاز خواهد بود.

تبصره ۴: در اجرای ماده (۷۷) این آئین نامه در صورتی که مبلغ معامله بیش از صد برابر و کمتر از دویست برابر حد نصاب معاملات جزئی باشد ، انجام معامله پس از تصویب هیأت های سه نفری موضوع این ماده حسب مورد با تأیید هیأت رئیس موسسه مجاز خواهد بود.

تبصره ۵: در اجرای ماده (۷۷) این آئین نامه در صورتی که مبلغ معامله بیش از دویست برابر نصاب معاملات جزئی باشد ، انجام معامله پس از تصویب هیأت های سه نفری موضوع این ماده حسب مورد با تأیید هیأت رئیس موسسه منوط به تصویب هیأت امناء دانشگاه مجاز خواهد بود.

ماده ۷۹: مناقصه محدود به تشخیص رئیس موسسه و با رعایت مواد (۵۸) و (۶۳) در موارد زیر برگزار می شود:
الف) وجود فهرست های مناقصه گران صلاحیتدار.

ب) وجود فهرست کوتاه مناقصه‌گران صلاحیتدار در مناقصه محدود نیازی به انتشار آگهی نمی‌باشد.

تبصره ۱: حداقل تعداد مناقصه‌گران در مناقصه محدود سه مناقصه‌گر در صورت نرسیدن بحد نصاب یکبار فرآیند ارزیابی تجدید می‌شود و بار دوم با حداقل دو مناقصه‌گر و در غیر این صورت طبق جزء ۶ تبصره ماده ۵۵ این آئین نامه خواهد بود. در هر صورت نحوه دعوت مناقصه‌گران با نظر رئیس موسسه خواهد بود.

تبصره ۲: در مورد طرح‌های تملک دارایی (ساختمانی و یا ساختمانی و تاسیساتی توام) فهرست واجدین صلاحیت معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور یا استانداری ملاک خواهد بود و در مناطقی که دسترسی به پیمانکاران مزبور وجود نداشته باشد با تشخیص رئیس موسسه از پیمانکاران محلی با رعایت مقررات مربوطه استفاده خواهد شد.

ماده ۸۰: تحويل مورد معامله به شرح زیر باید انجام شود:

الف) در مورد معاملات جزئی بوسیله و مسئولیت انباردار و یا تحويل گیرنده کالا بر حسب مورد و در مورد خدمات غیر قراردادی از طریق گواهی انجام کار.

ب) در مورد معاملات متوسط بوسیله و مسئولیت انباردار و یا تحويل گیرنده کالا و نماینده قسمت تقاضا کننده.

ج) در مورد معاملات عمدی به استثنای امور ساختمانی و سایر امور فنی، بوسیله و مسئولیت انباردار یا تحويل گیرنده کار و نماینده قسمت تقاضا کننده و نماینده رئیس موسسه صورت می‌گیرد. در مورد تحويل گرفتن دارو و مواد شیمیایی برای بیمارستانها حضور مسئول مربوطه که از طرف رئیس واحد تعیین خواهد شد نیز ضروری می‌باشد. در مورد امور ساختمانی، راهسازی و بطور کلی امور فنی یک یا دو نفر متخصص فنی حسب مورد به انتخاب رئیس موسسه یا مقام مجاز از ایشان شرکت خواهند کرد.

تبصره ۱: تحويل مورد معامله در موارد مندرج در بند "ب" و "ج" این ماده با تنظیم صورتمجلس باید انجام شود و پس از اینکه مسلم شد کالا یا خدمات دارای تمام مشخصات لازم می‌باشد، مراتب و مقدار آن در صورتمجلس ذکر و از طرف مسئولان با ذکر نام و نام خانوادگی و سمت و تاریخ باید امضاء گرفته شود. در بند "الف" گواهی تطبیق مشخصات و مقدار کالا یا خدمات بعده انبار دار یا تحويل گیرنده می‌باشد.

ماده ۸۱: برای کالاهای تحويل شده در تمام موارد باید قبض انبار، رسید انبار یا رسید و تحويل مستقیم که دارای شماره مسلسل باشد صادر گردد و به امضاء انباردار برسد و در دفتر انبار و کارت مربوطه ثبت و شماره ثبت دفتر انبار در روی قبض و کارت ذکر گردد و یک نسخه از رسید انبار نیز به امور مالی موسسه ارسال گردد مفاد این ماده می‌تواند بصورت الکترونیکی و مکانیزه نیز انجام شود.

تبصره ۱: در مواردی که کالا در خارج از انبار تحويل می‌گردد و به انبار وارد نمی‌شود یا امکان ورود و نگهداری کالا در انبار نمی‌باشد، با در نظر گرفتن مفاد ماده ۸۱ و ۸۰ اقدام خواهد شد و تحويل گیرنده کالا بجای انباردار تکالیف مربوطه را انجام خواهد داد و رسید یا صورتمجلس مربوط حسب مورد مبنای صدور رسید انبار، حواله انبار می‌باشد.

ماده ۸۲۵: در صورتیکه در شرایط معامله برای تحويل مورد معامله علاوه بر آنچه در مواد ۸۱ و ۸۰ تعیین شده تکالیف دیگری توسط رئیس موسسه پیش‌بینی شده باشد لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۸۳۵: در مواردی که بین مسئولان تحويل مورد معامله مذکور در بندهای "ب" و "ج" ماده ۸۰ از لحاظ مشخصات و سایر مسائل مربوط به کار یا کالائی که باید تحويل گرفته شود اختلاف نظر باشد هر یک از مسئولان مذکور نظر خود را در صورت مجلس قید خواهد کرد و ترتیب انجام مورد معامله در مراکز از طرف موسسه یا واحد اجرائی مناقصه گزار طبق جلب نظر افراد بصیر و مطلع تعیین خواهد شد.

ماده ۸۴۵: در خصوص مزاide موارد زیر لازم‌الاجرا است:

الف) در مورد معاملات جزئی مامور فروش مکلف است با تشخیص و مسئولیت خود به داوطلبان مراجعه و پس از تحقیق از بهای آن با رعایت صرفه و صلاح موسسه معامله را انجام دهد و سند مربوط را با تعهد اینکه معامله با بیشترین بهای ممکن انجام شده است و با ذکر نام و نام خانوادگی و سمت و تاریخ امضاء کند.

ب) در مورد معاملات متوسط مزاide به تشخیص و مسئولیت رئیس اداره اموال موسسه و به شرح زیر انجام خواهد شد:

۱. اطلاعات کلی در مورد نوع و مشخصات و مقدار مورد معامله و ساعت و روز و محل مزاide و سایر شرایطی که لازم باشد با یکی از شرایط فوق، درج آگهی در روزنامه و یا در صورت ضرورت به وسائل و طرق انتشاراتی دیگر از قبیل رادیو و تلویزیون و سایت الکترونیکی و الصاق آگهی در معابر عمومی یا موسسه به اطلاع متقاضیان برساند.

۲. مورد معامله باید قبل از تسویه کارشناس منتخب رئیس موسسه ارزیابی و بهای آن تعیین شود و در مزاide به خریداری که بالاترین بهاء را پیشنهاد کند و اگذار شود و اگر حداقل قیمت ارزیابی شده داوطلب پیدا نشود مجدداً باید ارزیابی گردد.

ماده ۸۵۵: در مورد معاملات عمدۀ انتشار آگهی مزاide به شرح زیر به عمل می‌آید: در آگهی مزاide شرایطی که طبق این آئین‌نامه برای آگهی مناقصه پیش‌بینی شده در صورتیکه با عمل مزاide منطبق باشد باید رعایت شود.

مقرراتی که در آئین‌نامه در مورد ترتیب تشکیل کمیسیون مناقصه و اتخاذ تصمیم در کمیسیون مذکور و اجرای تصمیم کمیسیون و انعقاد قرارداد و تحويل مورد معامله معین شده، در صورتیکه با عمل مزاide منطبق باشد باید اجرا شود.

تبصره ۱: در مورد معاملات عمدۀ، باید عمدۀ بودن یا نوع آن قبل از تسویه کارشناس منتخب رئیس موسسه ارزیابی و اعلام شود.

فصل پنجم - تنظیم حساب و نظارت

ماده ۸۶۵: اعمال نظارت مالی بر مخارج موسسه و واحدهای اجرایی از نظر انطباق با این آئین‌نامه و سایر مقررات

عمومی دولت و دستورالعمل‌های موسسه توسط حسابرس پس از هزینه انجام می‌گیرد.

ماده ۸۷۵: به منظور وحدت رویه در شناسایی عملیات مالی موسسه، کلیه واحدهای تابعه مکلفند هزینه‌ها و عملیات مالی خود را در دفاتر رسمی موسسه (روزنامه و کل) ثبت و منظور نمایند.

تبصره ۱: نحوه تنظیم و نگهداری حساب و تفکیک انواع حساب‌ها و سرفصل‌های حساب‌های دائم و موقت بر اساس دستور العمل‌های نظام نوین مالی ابلاغ شده توسط وزارت متبع می‌باشد.

تبصره ۲: موسساتی که از سیستم رایانه‌ای استفاده می‌نمایند ضمن ورود و ثبت اطلاعات روزانه در سیستم مزبور عملیات ماهیانه را طی یک سند در دفاتر رسمی ثبت خواهند نمود. همه ساله دفاتر رسمی مؤسسه توسط رئیس موسسه و یک نفر از اعضای هیأت امناء به انتخاب هیأت امناء امضاء و پلمب می‌شود.

ماده ۸۸۵: در مواردی که بر اثر تعهد زاید بر منابع مالی (بجز موارد اجتناب ناپذیر) یا عدم رعایت مقررات این آئین نامه خدمتی انجام شود یا مالی به تصرف موسسه در آید، واحد اجرایی مربوطه مکلف به رد معامله مزبور می‌باشد و در صورتی که رد عین آن میسر نبوده و یا فروشنده از قبول آن امتناع کند و همچنین در مورد خدمات انجام شده مکلف به قبول است و وجهه مورد معامله در حدود منابع موجود یا منابع سال بعد واحد اجرایی مربوطه قابل پرداخت می‌باشد و اقدامات فوق مانع تعقیب نخواهد بود اینگونه موارد لازم است در گزارش حسابرس به نحو مناسب منعکس گردد. انجام تعهدات موسسه در قالب بودجه تفصیلی موسسه بلا مانع می‌باشد.

ماده ۸۹۵: تأمین اعتبار ضروری است و هرگاه بر اثر گواهی خلاف واقع مسئولین امور مالی و یا دستور مقامات مجاز دینی اضافه بر اعتبارات بر ذمه واحد اجرایی ایجاد شود ملزم به پاسخگویی به رئیس موسسه بوده و طبق مقررات انصباطی و اداری با آن برخورد خواهد شد.

ماده ۹۰۵: چنانچه مدیر امور مالی موسسه دستوری را خلاف مقررات تشخیص دهد مکلف است مراتب را کتاباً با ذکر مورد به مقام صادر کننده دستور گزارش نماید در صورتی که صادر کننده دستور مربوط اجرای دستور صادره را بخواهد کتاباً باید دستور مجدد با قید عبارت «به مسئولیت اینجانب» صادر نماید. در این صورت مدیر امور مالی مکلف به اجرای دستور بوده و به حسابرس موسسه گزارش نماید. حسابرس موسسه در زمان رسیدگی به حساب‌ها پس از بررسی گزارش مدیر امور مالی مراتب را با اظهارنظر صریح باید در گزارش خود منعکس و هیأت امناء را نسبت به موضوع مطلع سازد.

تبصره: در صورتی که رئیس یا مسئول امور مالی واحد اجرایی تشخیص دهد که پرداخت وجهی مخالف مقررات است مراتب را کتاباً به رئیس واحد اجرایی اعلام می‌کند. هر گاه رئیس واحد اجرایی مسئولیت امر را کتاباً به عهده بگیرد رئیس امور مالی واحد اجرایی مکلف است نسبت به پرداخت وجه اقدام و موضوع را کتاباً به مدیر مالی موسسه و حسابرس موسسه گزارش دهد.

فصل ششم - اموال ، ماشین آلات و تجهیزات

ماده ۹۱۵: موسسه می‌تواند اموال (منقول و غیر منقول) مازاد بر احتیاج و همچنین اثاث فرسوده و اسقاط خود را به

پیشنهاد رئیس واحد اجرایی و با تشخیص و تأیید و ارزیابی بهای اموال مذکور توسط دو نفر از کارشناسان منتخب رئیس موسسه یا کارشناسان رسمی دادگستری ضمن رعایت مواد ۸۴ و ۸۵ آین نامه به اشخاص حقیقی و حقوقی به فروش رسانده و یا اجاره دهد و یا معاوضه نماید و یا به موسسات دولتی، فرهنگی یا خیریه به نحو مقتضی اهدا نماید. (به استثنای اموالی که جزء نفائس علمی یا آثار و بناهای تاریخی است) و اگر فاسد شده باشد، معدهوم نماید و آثار آن را در حساب‌ها شناسایی نماید. عواید حاصل از فروش اموال مزبور به حساب درآمد اختصاصی موسسه منظور خواهد شد. و همچنین دریافت هرگونه اموال، ماشین آلات و تجهیزات (اعم از منقول و غیر منقول) از سایر وزارت‌خانه‌ها یا موسسات و نهادها (دولتی و غیر دولتی) و افراد حقیقی یا حقوقی بلامانع بوده و پس از ارزیابی کارشناس منتخب رئیس موسسه به حساب دارایی‌های موسسه منظور و ثبت خواهد شد.

ماده ۹۲۵: کلیه دارائی‌ها و اموال، ماشین آلات و تجهیزات مؤسسه می‌بایست وفق دستورالعمل‌های نظام نوین مالی دارای شناسنامه‌ای که نشان دهنده قیمت تمام شده تاریخی یا تجدید ارزیابی، عمر مفید، نرخ استهلاک، روش محاسبه استهلاک، استهلاک انباسته، ارزش دفتری، ارزش اسقاط، محل استقرار، شماره سند حسابداری خرید، محل تأمین اعتبار، محل خرید، دوره گارانتی است، در دفاتر رسمی موسسه یا نرم‌افزارهایی که دارای قابلیت استخراج باشند مبنای تکمیل اطلاعات این شناسنامه خواهد بود.

تبصره: دارائی‌هایی که فاقد قیمت تمام شده تاریخی می‌باشند توسط کارشناسان خبره منتخب رئیس موسسه براساس ارزش جاری قیمت گذاری و ثبت می‌شود.

ماده ۹۳۵: مسئولیت نظارت بر نحوه استفاده از اموال منقول و غیر منقول در اختیار ستاد و در واحدهای اجرایی متضامناً به عهده رئیس موسسه یا مقامات مجاز از طرف ایشان و مدیرامور مالی موسسه و رئیس واحد اجرایی و رئیس امور مالی است و حفظ نگهداری آن با استفاده کننده می‌باشد.

فصل هفتم - سایر موارد

ماده ۹۴۵: اختلاف ناشی از معاملات موضوع این آین نامه که بین طرفین معامله ایجاد می‌شود در کمیسیونی مرکب از حداقل سه نفر که از طرف رئیس موسسه تعیین خواهد شد مطرح می‌گردد و تصمیم حداکثر افراد کمیسیون لازم‌الاجرا است.

ماده ۹۵۵: دریافت ضمانتنامه بانکی یا استاد خزانه یا اوراق قرضه دولتی، سفته و یا هر یک از انواع تضمینات مندرج در دستورالعمل‌های ابلاغی، به عنوان سپرده شرکت در مناقصه یا مزایده و یا حسن انجام معامله بلامانع می‌باشد و در هر صورت به تشخیص رئیس موسسه در هر زمان قابل تبدیل به یکدیگر خواهد بود.

ماده ۹۶۵: حقوقی که بر اثر تخلف از شرایط مندرج در قراردادها برای موسسه ایجاد می‌شود جز در مورد احکام قطعی محاکم دادگستری که لازم‌الاجرا خواهد بود کلا یا بعضًا قابل بخشودن نیست.

ماده ۹۷۵: وجوهی که بدون مجوز و زاید بر میزان مقرر وصول شود اعم از این که منشاء این دریافت اضافه، اشتباه پرداخت کننده یا مامور وصول یا عدم انطباق مبلغ وصولی با مورد باشد و یا اینکه تحقق اضافه دریافتی بر اثر

رسیدگی دستگاه ذیربط و یا مقامات قضایی حاصل شود توسط واحد مربوطه به نحوی که در اداء حق ذینفع تاخیری صورت نگیرد، قابل برگشت است.

تبصره: به مطالبات اشخاص از موسسه خسارت تأخیر تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۹۸۵: مطالبات موسسه از اشخاصی که به موجب احکام و اسناد لازم‌الاجرا به مرحله قطعیت رسیده است بر طبق مقررات اجرایی قانون اجرای احکام و آئین‌نامه اجرای اسناد رسمی قابل وصول خواهد بود.

ماده ۹۹۵: تقسیط بدھی اشخاص به موسسه و یا دادن مهلت به بدھکاران مزبور و نیز بخشودن جریمه‌های نقدی ناشی از استنکاف و یا عدم پرداخت به موقع بدھی به موجب دستورالعمل ابلاغی می‌باشد.

ماده ۱۰۰: ضمن رعایت قانون منع مداخله کارکنان اعضا هیأت امناء، هیأت رئیسه موسسه و وابستگان درجه اول ایشان (همسران، فرزندان، والدین، خواهر، برادر) اجازه معامله با موسسه را نداشته و در صورت وجود این گونه معاملات، لازم است صورت مقداری و ریالی آن را با ذکر دلائل به هیأت امناء گزارش گردد.

ماده ۱۰۱: به مؤسسه اجازه داده می‌شود جهت استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود نسبت به ایجاد شرکتهای دانش‌بنیان یا سایر موارد مشابه با مشارکت اعضاء هیأت علمی و کارکنان متخصص و متبحر خود پس از تصویب هیأت امناء برابر ضوابط و دستورالعمل‌های مربوطه اقدام نماید.

ماده ۱۰۲: به مؤسسه اجازه داده می‌شود برای ظرفیت مازاد بر نیاز خود دانشجو پذیرش کرده و هزینه آن را براساس قیمت تمام شده از متقاضیان دریافت نماید و در قالب این آئین‌نامه هزینه نماید.

ماده ۱۰۳: نقصان و تفریط حاصل در ابوب جمعی امور مالی اعم از نقدی و یا جنسی و اوراقی که در حکم وجه نقد است با اعلام واحد مربوط و با نظر کمیته مالی منتخب هیأت امناء از محل اعتباری که در بودجه موسسه تحت عنوان (اعتبار جبران نقصان و تفریط امور مالی) منظور می‌شود، تأمین می‌گردد. این اقدام مانع از تعقیب قانونی مسئولان امر نخواهد بود.

تبصره ۱: وجوهی که بر اثر تعقیب مسئولان امر از این بابت وصول می‌شود به حساب درآمد اختصاصی موسسه منظور می‌گردد.

ماده ۱۰۴: مؤسسه می‌تواند در موارد خاص ناشی از کسر مدارک، سرقت، آتش‌سوزی و سایر حوادث که دسترسی به اصل اسناد و مدارک اثبات‌کننده خرج در حساب‌ها میسر نباشد به تشخیص کمیته‌ای مرکب از یک نفر کارشناس مالی با انتخاب مدیر امور مالی، نماینده رئیس موسسه، یک نفر کارشناس امور حقوقی با انتخاب معاون پشتیبانی و با ابلاغ رئیس موسسه موضوع را براساس قرائن و شواهد موجود بررسی و با تنظیم صورتمجلس با اکثریت آراء پس از تصویب هیأت رئیسه به هزینه قطعی منظور و در صورتهای مالی اعمال و تسويه گردد.

ماده ۱۰۵: به منظور تهیه و تدوین دستورالعمل‌های مالی و معاملاتی و بودجه‌ای و پیگیری تعهدات ستاد وزارتخانه مرتبط با این آئین‌نامه و پاسخ‌گوئی به مسئولین مالی موسسات دو کمیته اصلی به عنوان کمیته فنی تخصصی مالی و بودجه (در صورت نیاز به دریافت خدمات فنی بیشتر، کمیته‌ها می‌توانند کارگروه‌های فرعی تشکیل دهند)

توسط وزارت متبوع با شرح وظایف ابلاغی با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد.

۱. پنج نفر از مدیران مالی و بودجه موسسات (حسب مورد) با حکم وزیر عنوان رئیس هیأت امناء یا مقام مجاز از طرف ایشان.

۲. چهار نفر کارشناس به انتخاب وزیر به عنوان رئیس هیأت امناء یا مقام مجاز از طرف ایشان.

تبصره: احکام اعضا کمیته از تاریخ ابلاغ به مدت یک سال خواهد بود و انتخاب مجدد ایشان بلامانع می‌باشد. همچنین دستورالعمل‌های ابلاغی توسط رئیس هیأت امناء یا مقام مجاز از طرف ایشان برای موسسات لازم‌الاجراست.

ماده ۱۰۶: در مواردی که در تفسیر این آئین‌نامه اختلاف نظر وجود داشته باشد مرجع تعیین کننده رئیس هیأت امناء خواهد بود. این آئین‌نامه در ۱۰۶ ماده و ۶۴ تبصره در اجرای بند ط ماده ۷ قانون تشکیل هیأت امناء دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی و ماده ۲۰ قانون برنامه ۵ ساله پنجم که به تصویب هیأت امناء آن دانشگاه رسیده است، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.